

Mandantes, in 11. clausula appositam, num. 678. & ulterius incurrunt penas ab Alex. VII. & Paulo V. fulminatas, in num. 249. & 260. relatas.

736. Et idem dico de cunctis Superioribus, & Religiosis, qui suos penitentes, aut consilium petentes non movent de onere denunciationis, aut eos docent, non teneri in delictis Sancti Officii, etiam de levi suspectis, ut constat ex ipsis decretis cit.

QUÆRES:

737. *Confessarius, postquam sollicitavit mulierem, sciens, eam denunciatam, ut id evaderet, fecit, ut confiteretur cum alio Confessario, fingens, eum habere auctoritatem ex Sancto Officio, sicque haud amplius obligari; hinc ille alius Confessarius ex conducto idem fingens, excepit mulieris confessionem. Queritur, quomodo se gerere debeat tertius Confessarius: cum hac muliere?*

Resp. debere eam monere ad denunciandum Confessarium sollicitantem, manifestando Tribunali utriusque Confessarii dolum. Sequitur ex Decr. de n. 249.

CAPUT XIV. DE QUALITATE DELICTI SOLICITATIONIS.

QUÆRES:

738. *An Confessarius sollicitans sit suspectus de heresi?*
739. **C**onfessarius in actu confessionis sollicitans ad inhonestam est suspectus de heresi; quia specialiter adversatur fini principali Sacramenti Penitentiae, qui est peccatorum remissio, dando (ut ait Greg.) pro medicina venenum, & sic videtur, quod male sentiat de Sacramento Penitentiae.

740. Eadem ratione Confessarius, qui in confessione sollicitaret ad alia crimina, esset suspectus de heresi. Alberg. in *Man. Qualif.* pag. 136. Penna, Freitas, & alii contra Alderete, Port. & Bonac. apud ipsum. Non incurreret tamen penas à Pontificibus contra sollicitantes fulminatas, quia hæc penæ sunt contra sollicitantes ad inhonestam fulminatæ ob specialem turpitudinem sollicitationis, quatenus sollicitatio ad inhonestam est valde periculosa, & confessionem maximè odiosam reddens. Diana p. 4. tract. 5. ref. 17. Nec eas incurrunt sollicitans ad inhonestam in aliis Sacramentis; quia cum talis sollicitatio in aliis Sacramentis non sit ita facilis, Pontifices eas infligere contra sollicitantes in confessione. Diana cit. ref. 16.

741. Est suspectus de fide Confessarius, si sollicitet immediate antè, vel post; quia licet sollicitans confetur in confessione sollicitare. Diana cit. ref. 50. contra Soufam, qui dicit, eum non esse de fide suspectum; quia dum in actu confessionis non sollicitavit, sed sollicitationem distulit, aut anticipavit, dat intelligere, se noluisse integritatem confessionis commaculare.

742. Similiter est suspectus de fide Confessarius sollicitans ex occasione, aut prætenu confessionis,

vel simulando confessionem; quia Sacramento abutitur, eique injuriam infert. Diana cit. ref. 50.

743. Confessarius sollicitans in Confessionario, non ex prætenu, nec occasione confessionis, nec simulando confessionem, est suspectus, & abjurare debet. Diana p. 4. cit. ref. 50. & p. 10. tr. 14. ref. 51. contra Carenam quia Greg. XV. postquam recensuit septem capita sollicitationis, inter quæ est sollicitatio in Confessionario absque occasione, aut prætenu confessionis, ut in num. 612. immediate sequitur, & injungit Inquisitoribus, ut super his contra predictos simul, vel separatim in omnibus, prout in causis fidei, &c. inquirent, & procedant. His accedit praxis, tam Inquisitionis Romanæ, ex Diana cit. quàm Inquis. Hispaniæ, ex Alberg. cit. p. 233. num. 6. quia hujusmodi Confessarii habentur suspecti de fide, & abjurant, quoniam injuria loci redundat in Sacramentum, cujus locus est Tribunal. Dantur igitur suspecti suspitione ex præsumptione juris de jure. Vide n. 692. Car. na verò negat, esse suspectum; quia ex sola ratione loci nulla suspicio oritur.

744. In casibus, in quibus Confessarius sollicitans est suspectus, esse suspectum de vehementi in praxi servat Inquisitio Rom. De levi Inquis. Hispan.

745. Mulier tamen Confessarium sollicitans non est suspecta de heresi, 1. quia non accedit ad Confessarium animo se accusandi, & Sacramentum Penitentiae suscipiendi; adeoque cum nullum sit Sacramenti initium, nullus est Sacramenti abusus: ut patet de illo, qui ad Confessarium callide accedit animo eum inducendi ad compositionem, & furtum. 2. Quia nullum est jus, quod eam præsumat suspectam. Dispar autem est ratio de Sacerdote penitentem sollicitante, quia penitens, vel supponitur accedere animo confitendi, & Sacramentum Penitentiae suscipiendi, & sic accedit pro Sacramentali confessione, ac proinde Confessarius, sollicitando ad inhonestam, aut ad alia crimina, vel in aliis Sacramentis, dicitur Sacramento abuti, & inde suspectus de heresi, quamvis penitens sollicitationi consentiat, & Sacramentum minimè perficiatur. Vide num. 584.

Et tunc Confessarius sollicitans ad inhonestam est suspectus de heresi, nedum ex vi Bullæ Greg. XV. verum etiam independentem ab illa, licet est suspectus sollicitans ad alia crimina ob abutulum Sacramenti.

Vel sollicitatio supponitur facta à Confessario in Confessionario extra occasionem confessionis, vel quando Confessarius in confessione à muliere sollicitatus consentit. Et tunc adhuc est disparitas, quia licet in neutro casu habeatur initium Sacramenti, nec Sacramentum, cum pariter mulier non accedat animo se accusandi; in priori tamen casu habetur suspicio ex præsumptione juris de jure, per recensita verba Greg. XV. non sic in posteriori, quia nullum habetur jus, quod mulierem sollicitantem suspectam præsumat. Vide num. 692. & 584.

FINIS TOMI SECUNDI.

TO-

TOMUS TERTIUS, COMPLECTENS EXAMEN ORDINANDORUM, PRÆDICATORUM, ET MISSIONARIORUM, UBI AGITUR DE SACRAMENTO ORDINIS, ET DE SACROSANCTO MISSÆ SACRIFICIO; & insuper aptæ, atque expeditæ regulæ ad Apostolicum Sacræ Concionis, & Missionis Ministerium ritè exercendum traduntur. ACCESSIT NOVISSIME EXAMEN CONCILIORUM, ET EXAMEN RITUUM.

PARS PRIMA.

EXAMEN ORDINANDORUM.

CAPUT I.

DE SACRAMENTO ORDINIS.

Quid, & quotuplex sit ordo.

1. **O**rdō est, signaculum quoddam in quo spiritualis potestas traditur ordinato ad sacrosanctum Missæ sacrificium, & Eucharistiam perficiendam.

2. Ordines sunt septem: *Ostiatorius, Lecturatus, Exorcistatus, Acolythatus, Subdiaconatus, Diaconatus, & Presbyteratus.*

3. Omnes Ordines sunt res sacræ. Primi tamen quatuor dicuntur minores, & non sacri; ultimi verò tres dicuntur majores, & sacri. Ratio differentie est multiplex. 1. Quia ultimi tres immediatius ordinant homines ad sacrificium Missæ, & Eucharistiam conficiendam. 2. Quia in Ecclesia Latina habent an-nexum votum solenne castitatis, ita ut impediunt, & dirimant matrimonium. 3. Quia obligant ad Divinum Officium recitandum. 4. Quia majores non possunt suscipi plures eodem die, sed unus: nec Subdiaconatus simul cum minoribus: neque suscipi possunt nisi sex Sabbatis: videlicet, quatuor anni

temporibus, Sabbato ante Dominicam Passionis, quod dicitur *Silentes*, & Sabbato Sancto, nisi adfuit dispensatio Papæ; minores verò suscipi possunt omnes quatuor eadem die, & non tantum in recensitis sex Sabbatis, sed etiam qualibet die Dominico vel festo de præcepto: imò ex consuetudine in die Veneris ante dicta sex Sabbata, vel in feria quarta Quatuor Temporum. Vide num. 36. Demum, quia majoribus initiati possunt solemniter, & ex officio sacra vasa nuda manu tangere; non ita minoribus initiati, nisi ex commissione, & necessitate.

Non peccant autem aliquo Ordine minori, aut prima Tonsura initiati nuda manu tangentes sacra vasa, in quibus non sit Eucharistia. Item nec laici, aut scemina peccant mortaliter, nisi adfuit contemptus, sed venialiter; imò neque venialiter, si adfuit justa causa, aut necessitas. Vasa autem sacra, quæ Eucharistiam continent, tangi non possunt sine peccato mortali nisi à Sacerdotibus, & Sacerdote deficiente, à Diacono.

4. Episcopatus est Ordo; nam est spiritualis potestas ordinandi Sacerdotes, & Episcopos; conficiendi Sacramentum Confirmationis, Chrismæ, Oleum sanctum, &c. non est autem Ordo diversus à Sacerdotio,

sed est quidam gradus, & extensio Sacerdotii ad præmissa munera: unde novum characterem non imprimi, sed Sacerdotalem præexistentem ampliat. Idem die de Archiepiscopatu, & Papatu.

7. Hinc invalidè, qui Sacerdos non est, ordinaretur in Episcopum, quia Episcopatus essentialiter Sacerdotium prærequirit; non sic in aliis Ordinibus, licet enim illicitè ordinaretur Sacerdos, qui aliis Ordinibus non esset initiatus, validè tamen ordinaretur, quia Sacerdotium non essentialiter, sed tantum ex præcepto alios Ordines præsupponit.

Episcopus, si non consecratur à tribus Episcopis, sed ab uno solo ex dispensatione Pontificis, validè consecratur; quia adest praxis Pontificum, S. Cong. & Greg. XIII. qui dispensant, ut refert Cardenas *differt. 2. num. 505.*

6. Cardinalatus non est Ordo.

7. Omnes septem Ordines constituunt unum Sacramentum Ordinis unitate aggregationis, & ordinationis ad unum finem, qui est Sacrificium Missæ, & Eucharistia conficienda.

8. Hinc, tam Episcopus Ordines conferens, quam Clericus recipiens, debet esse in gratia, aliàs peccabit mortaliter.

9. Omnes Ordines imprimunt characterem, ac proinde non possunt sine sacrilegio reiterari.

10. Character, qui ab ordine imprimitur, est quidam quasi spiritualis anima inhaerens, & desinitur, quod sit *signum quoddam spirituale impressum in anima*: per quod distinguitur homo tali signo signatus ab aliis, & dignoscitur Deo consecratus, & ab eo deputatus ad gratias, & dona Christi dispensanda, & ad ejusdem munera exercenda. Character imprimitur, quando tangitur instrumentum porrectum ab Episcopo profertente verba.

Character enim imprimitur eo tempore, quo producit gratia; quia character est effectus secundarius, gratia primarius. Gratia autem producit in eo instanti, quo Sacramentum est completum, quia Sacramentum est signum primum; unde gratiam causat in eo instanti, quo habet perfectam significationem ad quam est institutum. *Vide num. 13.*

Si ponatur obex peccati mortalis, gratia non causatur, causatur verò character, & gratia illa ex opere operato causatur solum, ablato obiectione.

11. Materia remota Sacramenti Ordinis in generali est ipsum instrumentum, materia proxima est traditio, & acceptatio ipsius instrumenti forma verò sunt verba prolata ab Episcopo in traditione instrumenti.

Materia, & forma debent esse simul moraliter; requiritur autem contractus physicus materiae, & intentio actualis, aut saltem virtualis in Episcopo conferente, sufficit habitualis in Clerico suscipiente, de quibus suis infra, & in tom. 1. de Sacram.

12. Effectus Sacramenti Ordinis sunt augmentum gratiæ, & character. Sacramentum, inquam, Ordinis per se causat non primam, sed secundam gratiam, nempe augmentum gratiæ habitualis, per accedens verò primam.

Ratio primi est, quia causare per se primam gratiam solum convenit Sacramentis reconciliativis, cuiusmodi sunt Baptismus, & Pœnitentia, minime Ordo.

Ratio secundi est; quia licet id conceditur aliis Sacramentis non reconciliativis, ita debet concedi Ordini. Casus autem esse potest, si quis, dum ad Episcopum ordinandus accedit, recordatur alicujus mortalis, & Confessarium non habens, eliciat actum attritionis, quem inculpabiliter putat contritionem: iste, stante bona fide, ex vi Sacramenti Ordinis, quod suscipit, justificatur, adeoque Sacramentum per accedens causat primam gratiam.

13. Sacramentum Ordinis, ultra secundam gratiam sanctificantem, & characterem, causat gratiam Sacramentalem, & sunt specialia quædam auxilia functionibus, & officiis unicuiqueque Ordinis proportionata, per quæ is, qui aliquo Ordine est insignitus, ad Officia illa debet, & rite exercenda, peculiari modo jure, & idoneis efficiatur.

Quæ specialia auxilia non solum in ipsa Ordinis susceptione, verum etiam quando Ordo ipse exercetur, intuitu Ordinis, à Deo conferuntur. *Vide tom. 1. de Effectib. Sacram. in genere.*

14. Sacramentum Ordinis fuit institutum à Christo, quando die Ccenæ, postquam communicavit Apostolos, dixit: *Hoc facite in meam commemorationem.*

De hisque sunt de substantia, aut de solemnitate Ordinis.

15. **A**d substantiam, & valorem Sacramenti Ordinis requiruntur, & sufficiunt quatuor.

16. Primum est potestas Ordinantis, qui esse debet Episcopus consecratus, qui licet esset hæreticus, schismaticus, suspensus, aut degradatus, illicitè, sed validè conferret; quia Ordinum collatio est actus Ordinis, non jurisdictionis, Ordo autem, quia est indelebilis, semper manet in eis. Minores possunt ex privilegio Abbates conferre.

17. Secundum, materia, forma, & intentio, tam Episcopi conferentis, quam subjecti recipientis, ut in num. 11. Omnino vide in tom. 1. de Baptismo, verb. Minister, casum de eo, qui ad Ordines suscipiendos accedit contra protestationem Episcopi.

18. Tertium, est sexus virilis; hinc mulier est incapax Ordinum, pariter hermaphroditus, in quo sexus fœminæ prævaleat, validè autem ordinatur, si sexus virilis prævaleat, sed si post ordinationem incipiat prævalere sexus fœminæ, non potest validè consecrari, aut absolvere, licet characterem retineat; hinc validè, etsi illicitè ordinantur amentes, cæci, & similes irregulares, esto hi manent Jure Ecclesiastico suspensi; & pueri rationis non compostes, qui tamen ad calitatem non tenentur vi voti, nisi adveniente usu rationis ratificent. Omnino vide tom. 1. in Imped. matrim. de Ordine sacro.

19. Quartum denique, quod sit Baptizatus Baptismo fluminis.

Baptizatus Baptismo sanguinis, aut fluminis salvari potest, sed non validè ordinari. Quod si bona fide ordinaretur, invalida esset ordinatio, adeoque repetenda; quia ex Jure Divino Baptismus fluminis est

est janua omnium Sacramentorum. In lib. 3. Decret. tit. 43. de Presbytero non Baptizato, cap. 1. & 2.

Angelus, nec licitè, nec validè ordinari possit, quia subjectum Sacramentorum ex institutione Christi est homo viator, tom. 1. de Subjectis Sacram.

20. Ad licitam autem Ordinum susceptionem requiruntur plura ex parte subjecti, ex parte Ministri, & ex parte utriusque.

Ex parte subjecti

21. **R**equiritur primò status gratiæ. Sufficit, si ponatur in gratia per contritionem, ad differentiam sumptionis Eucharistiæ, ut num. 279. Secundò, quod sit Confirmatus. Tertio, titulus sustentationis, Beneficii scilicet, Patrimonii, vel Religiosæ paupertatis, ejus tamen, quam solemniter Religiosi in professione emittunt. Quarto scientia sufficiens. Quintò licentia Ordinarii, seu literæ dimissoria. Sextò, quod non sit irregularis, suspensus, excommunicatus, aut alio Canonico impedimento interdictus. Septimò demum, ætas sufficiens; pro prima Tonsura, & tribus minoribus requiritur septennium completum. Pro Acolythatu annus duodecimis completus: Pro Subdiaconatu annus vigesimus secundus inchoatus: Pro Diaconatu annus vigesimus tertius inchoatus. Pro Sacerdotio annus vigesimus quartus inchoatus.

22. Capellanus ordinari potest titulo Beneficii, si Capellania sit collativa, videlicet sacra, perpetua, & congruæ sustentationi Clerici sufficiens, juxta Trident. sess. 21. de Reform. cap. 2. minime si sit non collativa, seu laica, quia illa est Beneficium, non illa. Vide tom. 1. de Beneficiis.

23. Religiosus, qui ordinatur titulo paupertatis, si fiat Clericus Sæcularis, tenetur Patrimonium assignare; quia est in statu Sæculari; in quo honestam habere debet sustentationem, juxta Trid. in. Imò si erat Subdiaconus, non potest ad alios Ordines promoveri sine Beneficio, aut Patrimonio.

24. Hinc Port. verb. Ordines sacri, num. 8. docet, quod qui scienter emisit professionem invalidam, mortaliter peccat suscipiendo Ordinem sacrum; quia ordinatur sine titulo, quod est contra Jus Canonicum. Ordinatus sine titulo, per saltum, absque dimissoriis, sine legitima ætate est suspensus ab Ordine, & si in illo ministret, sit irregularis. Port. cit. 13.

De his penis, & censuris agit Trident. sess. 7. de Reform. cit. 10. sess. 21. de Reform. cap. 1. num. 2. sess. 23. de Reform. cap. 3. & 17. & Tamb. de Ord. cap. 12. ubi agit de penis male conferentis, aut recipientis Ordines.

25. Qui vero Sacerdotium suscipit cum aliquo impedimento, ob quod est suspensus ab Ordinibus, non sit irregularis, per hoc præcisè, quod cum Episcopo consecratur in Missa, in qua ordinatur; quia non dicit verè Missam, adeoque non exercet Ordinem. Ita Port. cit. num. 7.

26. Qui Presbyteratus Ordinem suscipit in peccato mortali, peccat mortaliter. 1. Ordinem suscipiendo in acceptatione materiae, & usu formæ; quia

Sacramentum suscipit. 2. Verba consecrationis in Missa Ordinationis proferendo, quia cum Episcopo Sacramentum conficit. 3. Communicando, quia Sacramentum Eucharistiæ suscipit.

Et quia non potest sine mortali, à prolotione verborum consecrationis, nec à communione abstinere, cum sint materia gravis, graviter præscripta ab Ecclesiæ, tenetur tunc couteri.

Ex parte Ministri

27. Requiritur primò status gratiæ. Secundo, ut Episcopus consecratus non sit suspensus, aut alio canonico impedimento interdictus. Tertio ut sit Ordinatus; non potest enim ordinare, nisi subditos, aut alienos cum dimissoriis proprii Ordinarii.

28. Tripliciter autem potest aliquis esse subditus alicui Episcopo: primò, ratione originis, quatenus in ejus Diocesi natus est, non casu, & per accidens. Secundo, ratione domicilii, quatenus ibi habitat animo perpetuo manendi, ad quod sufficiunt decem anni. Tertio, ratione Beneficii, quod tenet in tali Diocesi, quod sit ad congruam sustentationem sufficiens: quolibet ex his tribus modis sit subditus, potest ab Episcopo ordinari, & ab eo petere dimissorias, juxta Bullam Innoc. XII. omnino attendendam, in num. 38.

29. Ordinatio Clericorum nullius Diocesis spectat ad Episcopum, intra cujus Diocesis fines locus situs est. Quod si locus sit omnino extra fines, spectat ad Episcopum illum, cujus Ecclesiæ Cathedralis est proximior. Fagnanus lib. 1. Decc. cap. Significasti. num. 23.

30. Regulares in Italia v. gr. existentes, habentes dimissorias à suis Prælati, à quocumque Episcopo intra Italiani ordinari possunt, docet Tamb.

31. Episcopus non potest Ordines sacros (benedicere verò minores) nisi inter Milliarum solemniam ab ipso celebrata, conferre. Si extra illa, aut alio celebrante, nisi dispensatione Pontificis conferat, illicitè confert, quia contra Ecclesiæ consuetudinem, & Rubricas Pontificalis, sed validè, quia de essentia ejuslibet Sacramenti est sola materia, forma, & intentio; nec ullum adest Decretum irritans. Unde opinio Sylvestri, quod talis collatio sit invalida, non est probabilis, sed destituta fundamento. Gobat tom. 1. tract. 8. n. 257.

Si verò ordinandis jam convocatis, in hebdomada, qua esset collatio facienda, superveniret Episcopo magna difficultas ærumæque minus obediendi, & nullus alius esset Episcopus, qui posset, aut vellet supplere, tunc posset licet curare, Missam celebrari per alium Sacerdotem, & ipse conferre; idque ex Epikaja, & generali interpretatione quæ etiam in requisitis majoris considerationis adhiberi solet, ob graviam incommoda, quæ evenirent, si sine Ordinatione remitterentur juvenes. Ita Gobat cit. num. 26.

Ex parte utriusque

32. Requiritur primò tempus, quo Ordines debent conferri, de quo dictum est num. 3.

Secundo requiruntur interstitia temporum, hoc est temporis intervallo inter unum, & alium Ordinem.

33. Inter primam Tonsuram, & Ostiariatum non

non debent intercedere interstitia. Inter minores debet intercedere aliquod intervallum arbitrio Episcopi, qui potest dispensare, & eodem die conferre. Inter Acolythum, & Subdiaconatum, & pariter inter majores ex Tridentino, debet intercedere annus, qui sufficit, si sit Ecclesiasticus, ab uno Sabbato v. gr. *Sicut*, ad aliud simile sequens Sabbatum, etiam non intercederent duodecim menses integri, & a fortiori sufficit annus naturalis, licet Ecclesiasticus annus non finierit.

34. Dispensare super interstitiis possunt, Episcopi, possunt etiam modeste cum suis subditis; qui tamen monentur, ut ex modestia non dispensent, sed in dimissis Episcopos rogent, ut dispensent.

35. Dispensatus a Summo Pontifice super defectu ætatis, adhuc indiget, ut super interstitiis dispensetur, si tempus inter annum, & alium ordinem præscriptum non sit elapsus; quia ætas, & intervallum temporis inter unum, & alium Ordinem sunt duo requisita disparata, ac proinde dispensatus super uno, super alio dispensatus minime censetur.

36. Potest Episcopus eodem die primam Tonsuram, & quatuor minores conferre, minime minores cum Subdiaconatu; potest autem minores cum Subdiaconatu eodem die conferre ex causa, vel ubi adest consuetudo, etiam sine causa. Duo autem majores eodem die conferre non potest sine Papæ dispensatione. *Vide num. 3.*

37. Tertiò denique requiritur, ut servetur ordo inter collationem, & receptionem unius, & alterius: debent igitur recipi eodem ordine, quo numero secundo sunt enumerati.

Si autem reciperetur Diaconatus, v. gr. ante Subdiaconatum, & sic de cæteris, valida esset receptio: sed hic, qui esset per saltum ordinatus maneret suspensus à sui Ordinis executione, & ulterioris receptione; potest tamen Episcopus cum eo dispensare, nisi ante huiusmodi dispensationem solemniter ministrasset in Ordine per saltum suscepto; quia tunc est necessaria dispensatio Summi Pontificis. *Conc. Trid. sess. 23. de Reform. cap. 14.*

INNOC. XII. CONSTITUTIO.

Apud Pignatelli tom. 10. post consult. 13.
Qua plura declarantur, ac præscribuntur, pro tollendis abusus, & fraudibus circa Ordinationes aliorum subditorum, &c.

INNOCENTIIUS, &c.

38. **S**peculatores Domus Israel, &c. Cæterum per ea ipsa indulta, &c. salutarem illam, quam Sac. Gen. Trid. Concilii Decreta de non ordinandis ad patrimonii titulum, nisi illis, quos Episcopi pro necessitate, vel commoditate suarum Ecclesiarum assumendos judicaverint, præscribunt disciplinam nequaquam relaxatam intelligi; quinimò nec unquam ad indulta huiusmodi exequenda Episcopos ipsos arctare, sed illorum executionem arbitrio semper eorumdem Episcoporum, quorum conscientias hac in re strictissime oneratas volumus, prorsus relinquere declaravimus, &c.

39. Verum quo impensis, &c. delatis ad nos querelis acceptis, graviora quotidie malignari inimicum in Sancto, &c. Motu proprio, & ex certa scientia, &c. Hac generali nostra, & perpetuo valitura Constitutione decernimus, & declaramus, nulli Episcopo, seu cuiusvis loci Ordinario, tamen Cardinalatus honore fulgeat, licere, exterum quempiam, ac sibi ratione originis, seu domicilii, juxta modum inferius declarandum, legitime contracti, non subditum, ad Clericalem Tonsuram promovere, cuiusvis Beneficii Ecclesiastici ei statim, ac Tonsura huiusmodi insignitus fuerit conferendi, seu ad quos is à Patronis jam præsentatus, seu nominatus fuerit, prætextu; etiam, si Beneficium prædictum de novo ea expresse adjecta lege fundatum fuisse constiterit, ut quis immediate post Clericalem characterem susceptum ad illud instituat. Præterea Clericum, qui legitime jam à proprio Episcopo ad eandem Clericalem Tonsuram, seu etiam ad minores Ordines promotus fuerit, non posse ab alio Episcopo ratione, ac titulo cuiuscumque Beneficii in illius Diocesi obtenti, ac ulterioris Ordines promovendi, nisi ante eorumdem susceptionem Testimoniales Litteras proprii Episcopi, tam originis, quam domicilii, super suis natalibus, ætate, moribus, & vita sibi concedi obtinuerit, easque Episcopo Ordinanti in actis illius Curie conservandas exhibuerit.

40. Licet verò Clericus, ratione cuiusvis Beneficii in aliena Diocesi obtenti, subijci dicatur jurisdictioni illius Episcopi, in cuius Diocesi Beneficium huiusmodi situm est, eam tamen de cætero hac in re inconcussè servari volumus Regulam, ut nemo ejusmodi subjectionem, ad effectum suscipiendi Ordines, acquirere censetur, nisi Beneficii prædicti ejus sit redditus, ut ad congruam vitæ sustentationem, sive juxta tamen Synodalem, sive ea deficiente, juxta morem Regionis pro promovendis ad Sacros Ordines detractis oneribus, per se sufficiat, illudque ab ordinando pacificè possideatur, sublata quacunque facultate lupulendi, quod defecerit fructibus ejusdem Beneficii cum adjectione Patrimonii, etiam pinguis quod ipse Ordinandus in eadem, seu alia quavis Diocesi obtineret, ac Episcopus sic Ordinans, tam de prædictis Testimonialibus Litteris, quam de redditu Beneficii huiusmodi, expressam in consuetam collatorum Ordinum attestationem mentionem facere debet.

41. Cæterum subditus ratione originis est tamen sit, ac esse intelligatur, qui naturaliter ortus est in ea Diocesi, in qua ad Ordines promoveri desiderat, dummodò, tamen ibi natus non fuerit ex accidenti, occasione nimirum itineris, Officii, Legationis, Mercaturæ, vel cuiusvis alterius temporalis moræ, seu permanentiæ ejus Patris in illo loco; quo casu nullatenus ejusmodi fortuita, nativitas, sed vera tantum, & naturalis Patris origo erit attendenda; quod si quis tanto temporis spatio in eo loco, in quo ex accidenti, sicut præmittitur, natus est, moram traxerit, ut poterit ibidem Canonico aliquo impedimento irretiri, tunc etiam ab Ordinario ejus loci Litteras Testimoniales, ut supra, obtinere, illasque Episcopo Ordinanti, per eum in collatorum Ordinum Testimonio similiter recensendas, præsentare teneatur.

42. At si pater in alieno loco, ubi ejus filius natus est, tandiù, ac eo animo permanserit, ut inibi verè domicilium de jure contraxerit, tunc non origo patris, sed domicilium per patrem legitime, ut præfertur, contractum, pro Ordinatione ejusdem filii attendi debeat.

43. Subditus autem ratione domicilii ad effectum suscipiendi Ordines, is dumtaxat censetur, qui licet alibi natus fuerit, illud tamen ad eam stabilius constituit in aliquo loco, ut vel per decennium saltem in eo habitando, vel majorem rerum, ac bonorum suorum partem cum instructis adiuvantibus in locum huiusmodi transferendo, ibique insuper per aliquod considerabile tempus commorandus, rando satis, superque suum perpetuò ibidem permanens animum demonstraverit, & nihilominus ulterius utroque casu se verè, & realiter animum huiusmodi habere jure jurando asseruerit. Si quis tamen à propria originis loco in ea ætate discesserit, qua poterit alicui Canonico impedimento obnoxius effici, etiam Ordinarii sui originis Testimoniales Litteras, ut supra, asserere debet, ac de illis expressè similiter mentio in susceptorum Ordinum litteris facienda erit.

44. Ad hæc nullus Episcopus alienæ Diocesis subditum familiarem suum ad aliquos Sacros, seu minores Ordines, vel etiam primam Tonsuram promovere, seu ordinare presumat absque ejus proprii, originis scilicet, seu domicilii Prælati Testimonialibus Litteris, ut supra, & nisi ad præscriptum Concilii Trid. præfati, sess. 23. cap. 9. de Reform. familiarem prædictum per integrum, & completum triennium in suo actuali servicio secum retinuerit, ac suis sumptibus aluerit, Beneficium insuper, quod ei ad vitam sustentandam, juxta modum superius præfinitum, sufficiat, quacunque fraude cessante, statim, hoc est, saltem intra terminum unius mensis à die factæ Ordinationis re ipsa illi conferat, ac in Ordinationis huiusmodi Testimonio expressam itidem familiaritatis, ac litterarum prædictarum mentionem facere teneatur.

45. Porro, ut quicumque fraudibus aditus omnino præcludatur, volumus, & Apostolica Auctoritate statuimus, atque decernimus, ut Episcopus quilibet suos, ratione originis, sive domicilii, subditos Clericos quoscumque ab alienis Episcopis quavis auctoritate, etiam cum suis commendatitiis litteris promotos, nedum ad formam Concilii Tridentini prædicti, sess. 14. cap. 3. de Reform. quoad scientiam examinare valeat, verum etiam Ordinum eis collatorum Testimoniales Litteras, gratis tamen, recognoscere, ac diligenter perquirere, an quoad illos præsentis Constitutionis forma, & dispositio adimpleta fuerit, assignando sic promotis termino competenti, ei magis bene viso ad docendum de huiusmodi adimplemento, ita ut quos; eo termino elapso, id minime præstitisse comperit, à susceptorum Ordinum exercitio, si ita, & quandiù ei expedire videbitur, suspendere, illisque, ne in altari, aut in aliquo Ordine ministrarent, interdicere possit.

46. Ita verò præmissa omnia, & singula perpetuò, ac inviolabiliter observari, atque adimpleri volumus, ut si quid in istis præmissis, seu eorum aliquo secus fiat, Ordinans quidem à Collatione Ordinum per annum, ordinatus verò à susceptorum Ordinum executione, quandiù proprio Ordinario videbitur expedire, eo ipso suspensus sit, aliisque insuper gravioribus penis pro modo culpæ, nostro, & pro tempore existentis Romani Pontificis arbitrio, insignendis, uterque subiaceat, &c.

47. Decernentes pariter, easdem præsentis Litteras semper firmas, & validas, & efficaces existere, & fore, &c. Ac irritum, & inane, si secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus præmissis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, &c. Cæterisque contrariis quibuscumque, &c. Dat. Romæ pridie Nonas Novembris. Anno Incarn. Domini 1693.

48. **C**UM non deceat eos, qui divino ministerio adscripti sunt, cum Ordinibus dedecore mendicare, aut sordidum aliquem questum exercere: compertumque sit, complures plebique in locis ad sacros Ordines nullo ferè delectu admitti, qui variis artibus, ac fallaciis confingunt, se Beneficium Ecclesiasticum, aut etiam idoneas facultates obtinere: statuit S. Synodus, ne quis deinceps Clericus secularis, quamvis alias sit idoneus moribus, scientia, & ætate, ad Sacros Ordines promoveatur, nisi prius legitime constet, eum Beneficium Ecclesiasticum, quod sibi ad vicum honestè sufficiat, pacificè possidere. Id verò Beneficium resignare non possit, nisi facta mentione, quod ad illius Beneficii titulum sit promotus: neque ea resignatio admittatur, nisi confitto, quod aliundè vivere commodè possit, & aliter

49. **C**UM non deceat eos, qui divino ministerio adscripti sunt, cum Ordinibus dedecore mendicare, aut sordidum aliquem questum exercere: compertumque sit, complures plebique in locis ad sacros Ordines nullo ferè delectu admitti, qui variis artibus, ac fallaciis confingunt, se Beneficium Ecclesiasticum, aut etiam idoneas facultates obtinere: statuit S. Synodus, ne quis deinceps Clericus secularis, quamvis alias sit idoneus moribus, scientia, & ætate, ad Sacros Ordines promoveatur, nisi prius legitime constet, eum Beneficium Ecclesiasticum, quod sibi ad vicum honestè sufficiat, pacificè possidere. Id verò Beneficium resignare non possit, nisi facta mentione, quod ad illius Beneficii titulum sit promotus: neque ea resignatio admittatur, nisi confitto, quod aliundè vivere commodè possit, & aliter

50. **C**UM non deceat eos, qui divino ministerio adscripti sunt, cum Ordinibus dedecore mendicare, aut sordidum aliquem questum exercere: compertumque sit, complures plebique in locis ad sacros Ordines nullo ferè delectu admitti, qui variis artibus, ac fallaciis confingunt, se Beneficium Ecclesiasticum, aut etiam idoneas facultates obtinere: statuit S. Synodus, ne quis deinceps Clericus secularis, quamvis alias sit idoneus moribus, scientia, & ætate, ad Sacros Ordines promoveatur, nisi prius legitime constet, eum Beneficium Ecclesiasticum, quod sibi ad vicum honestè sufficiat, pacificè possidere. Id verò Beneficium resignare non possit, nisi facta mentione, quod ad illius Beneficii titulum sit promotus: neque ea resignatio admittatur, nisi confitto, quod aliundè vivere commodè possit, & aliter

51. **C**UM non deceat eos, qui divino ministerio adscripti sunt, cum Ordinibus dedecore mendicare, aut sordidum aliquem questum exercere: compertumque sit, complures plebique in locis ad sacros Ordines nullo ferè delectu admitti, qui variis artibus, ac fallaciis confingunt, se Beneficium Ecclesiasticum, aut etiam idoneas facultates obtinere: statuit S. Synodus, ne quis deinceps Clericus secularis, quamvis alias sit idoneus moribus, scientia, & ætate, ad Sacros Ordines promoveatur, nisi prius legitime constet, eum Beneficium Ecclesiasticum, quod sibi ad vicum honestè sufficiat, pacificè possidere. Id verò Beneficium resignare non possit, nisi facta mentione, quod ad illius Beneficii titulum sit promotus: neque ea resignatio admittatur, nisi confitto, quod aliundè vivere commodè possit, & aliter

52. **C**UM non deceat eos, qui divino ministerio adscripti sunt, cum Ordinibus dedecore mendicare, aut sordidum aliquem questum exercere: compertumque sit, complures plebique in locis ad sacros Ordines nullo ferè delectu admitti, qui variis artibus, ac fallaciis confingunt, se Beneficium Ecclesiasticum, aut etiam idoneas facultates obtinere: statuit S. Synodus, ne quis deinceps Clericus secularis, quamvis alias sit idoneus moribus, scientia, & ætate, ad Sacros Ordines promoveatur, nisi prius legitime constet, eum Beneficium Ecclesiasticum, quod sibi ad vicum honestè sufficiat, pacificè possidere. Id verò Beneficium resignare non possit, nisi facta mentione, quod ad illius Beneficii titulum sit promotus: neque ea resignatio admittatur, nisi confitto, quod aliundè vivere commodè possit, & aliter

53. **C**UM non deceat eos, qui divino ministerio adscripti sunt, cum Ordinibus dedecore mendicare, aut sordidum aliquem questum exercere: compertumque sit, complures plebique in locis ad sacros Ordines nullo ferè delectu admitti, qui variis artibus, ac fallaciis confingunt, se Beneficium Ecclesiasticum, aut etiam idoneas facultates obtinere: statuit S. Synodus, ne quis deinceps Clericus secularis, quamvis alias sit idoneus moribus, scientia, & ætate, ad Sacros Ordines promoveatur, nisi prius legitime constet, eum Beneficium Ecclesiasticum, quod sibi ad vicum honestè sufficiat, pacificè possidere. Id verò Beneficium resignare non possit, nisi facta mentione, quod ad illius Beneficii titulum sit promotus: neque ea resignatio admittatur, nisi confitto, quod aliundè vivere commodè possit, & aliter

54. **C**UM non deceat eos, qui divino ministerio adscripti sunt, cum Ordinibus dedecore mendicare, aut sordidum aliquem questum exercere: compertumque sit, complures plebique in locis ad sacros Ordines nullo ferè delectu admitti, qui variis artibus, ac fallaciis confingunt, se Beneficium Ecclesiasticum, aut etiam idoneas facultates obtinere: statuit S. Synodus, ne quis deinceps Clericus secularis, quamvis alias sit idoneus moribus, scientia, & ætate, ad Sacros Ordines promoveatur, nisi prius legitime constet, eum Beneficium Ecclesiasticum, quod sibi ad vicum honestè sufficiat, pacificè possidere. Id verò Beneficium resignare non possit, nisi facta mentione, quod ad illius Beneficii titulum sit promotus: neque ea resignatio admittatur, nisi confitto, quod aliundè vivere commodè possit, & aliter

55. **C**UM non deceat eos, qui divino ministerio adscripti sunt, cum Ordinibus dedecore mendicare, aut sordidum aliquem questum exercere: compertumque sit, complures plebique in locis ad sacros Ordines nullo ferè delectu admitti, qui variis artibus, ac fallaciis confingunt, se Beneficium Ecclesiasticum, aut etiam idoneas facultates obtinere: statuit S. Synodus, ne quis deinceps Clericus secularis, quamvis alias sit idoneus moribus, scientia, & ætate, ad Sacros Ordines promoveatur, nisi prius legitime constet, eum Beneficium Ecclesiasticum, quod sibi ad vicum honestè sufficiat, pacificè possidere. Id verò Beneficium resignare non possit, nisi facta mentione, quod ad illius Beneficii titulum sit promotus: neque ea resignatio admittatur, nisi confitto, quod aliundè vivere commodè possit, & aliter

56. **C**UM non deceat eos, qui divino ministerio adscripti sunt, cum Ordinibus dedecore mendicare, aut sordidum aliquem questum exercere: compertumque sit, complures plebique in locis ad sacros Ordines nullo ferè delectu admitti, qui variis artibus, ac fallaciis confingunt, se Beneficium Ecclesiasticum, aut etiam idoneas facultates obtinere: statuit S. Synodus, ne quis deinceps Clericus secularis, quamvis alias sit idoneus moribus, scientia, & ætate, ad Sacros Ordines promoveatur, nisi prius legitime constet, eum Beneficium Ecclesiasticum, quod sibi ad vicum honestè sufficiat, pacificè possidere. Id verò Beneficium resignare non possit, nisi facta mentione, quod ad illius Beneficii titulum sit promotus: neque ea resignatio admittatur, nisi confitto, quod aliundè vivere commodè possit, & aliter

57. **C**UM non deceat eos, qui divino ministerio adscripti sunt, cum Ordinibus dedecore mendicare, aut sordidum aliquem questum exercere: compertumque sit, complures plebique in locis ad sacros Ordines nullo ferè delectu admitti, qui variis artibus, ac fallaciis confingunt, se Beneficium Ecclesiasticum, aut etiam idoneas facultates obtinere: statuit S. Synodus, ne quis deinceps Clericus secularis, quamvis alias sit idoneus moribus, scientia, & ætate, ad Sacros Ordines promoveatur, nisi prius legitime constet, eum Beneficium Ecclesiasticum, quod sibi ad vicum honestè sufficiat, pacificè possidere. Id verò Beneficium resignare non possit, nisi facta mentione, quod ad illius Beneficii titulum sit promotus: neque ea resignatio admittatur, nisi confitto, quod aliundè vivere commodè possit, & aliter

58. **C**UM non deceat eos, qui divino ministerio adscripti sunt, cum Ordinibus dedecore mendicare, aut sordidum aliquem questum exercere: compertumque sit, complures plebique in locis ad sacros Ordines nullo ferè delectu admitti, qui variis artibus, ac fallaciis confingunt, se Beneficium Ecclesiasticum, aut etiam idoneas facultates obtinere: statuit S. Synodus, ne quis deinceps Clericus secularis, quamvis alias sit idoneus moribus, scientia, & ætate, ad Sacros Ordines promoveatur, nisi prius legitime constet, eum Beneficium Ecclesiasticum, quod sibi ad vicum honestè sufficiat, pacificè possidere. Id verò Beneficium resignare non possit, nisi facta mentione, quod ad illius Beneficii titulum sit promotus: neque ea resignatio admittatur, nisi confitto, quod aliundè vivere commodè possit, & aliter

59. **C**UM non deceat eos, qui divino ministerio adscripti sunt, cum Ordinibus dedecore mendicare, aut sordidum aliquem questum exercere: compertumque sit, complures plebique in locis ad sacros Ordines nullo ferè delectu admitti, qui variis artibus, ac fallaciis confingunt, se Beneficium Ecclesiasticum, aut etiam idoneas facultates obtinere: statuit S. Synodus, ne quis deinceps Clericus secularis, quamvis alias sit idoneus moribus, scientia, & ætate, ad Sacros Ordines promoveatur, nisi prius legitime constet, eum Beneficium Ecclesiasticum, quod sibi ad vicum honestè sufficiat, pacificè possidere. Id verò Beneficium resignare non possit, nisi facta mentione, quod ad illius Beneficii titulum sit promotus: neque ea resignatio admittatur, nisi confitto, quod aliundè vivere commodè possit, & aliter

60. **C**UM non deceat eos, qui divino ministerio adscripti sunt, cum Ordinibus dedecore mendicare, aut sordidum aliquem questum exercere: compertumque sit, complures plebique in locis ad sacros Ordines nullo ferè delectu admitti, qui variis artibus, ac fallaciis confingunt, se Beneficium Ecclesiasticum, aut etiam idoneas facultates obtinere: statuit S. Synodus, ne quis deinceps Clericus secularis, quamvis alias sit idoneus moribus, scientia, & ætate, ad Sacros Ordines promoveatur, nisi prius legitime constet, eum Beneficium Ecclesiasticum, quod sibi ad vicum honestè sufficiat, pacificè possidere. Id verò Beneficium resignare non possit, nisi facta mentione, quod ad illius Beneficii titulum sit promotus: neque ea resignatio admittatur, nisi confitto, quod aliundè vivere commodè possit, & aliter

DE BENEFICIO, ET PATRIMONIO
Decr. Trid. sess. 21. de Reform. cap. 2.
48. **C**UM non deceat eos, qui divino ministerio adscripti sunt, cum Ordinibus dedecore mendicare, aut sordidum aliquem questum exercere: compertumque sit, complures plebique in locis ad sacros Ordines nullo ferè delectu admitti, qui variis artibus, ac fallaciis confingunt, se Beneficium Ecclesiasticum, aut etiam idoneas facultates obtinere: statuit S. Synodus, ne quis deinceps Clericus secularis, quamvis alias sit idoneus moribus, scientia, & ætate, ad Sacros Ordines promoveatur, nisi prius legitime constet, eum Beneficium Ecclesiasticum, quod sibi ad vicum honestè sufficiat, pacificè possidere. Id verò Beneficium resignare non possit, nisi facta mentione, quod ad illius Beneficii titulum sit promotus: neque ea resignatio admittatur, nisi confitto, quod aliundè vivere commodè possit, & aliter

49. **C**UM non deceat eos, qui divino ministerio adscripti sunt, cum Ordinibus dedecore mendicare, aut sordidum aliquem questum exercere: compertumque sit, complures plebique in locis ad sacros Ordines nullo ferè delectu admitti, qui variis artibus, ac fallaciis confingunt, se Beneficium Ecclesiasticum, aut etiam idoneas facultates obtinere: statuit S. Synodus, ne quis deinceps Clericus secularis, quamvis alias sit idoneus moribus, scientia, & ætate, ad Sacros Ordines promoveatur, nisi prius legitime constet, eum Beneficium Ecclesiasticum, quod sibi ad vicum honestè sufficiat, pacificè possidere. Id verò Beneficium resignare non possit, nisi facta mentione, quod ad illius Beneficii titulum sit promotus: neque ea resignatio admittatur, nisi confitto, quod aliundè vivere commodè possit, & aliter

50. **C**UM non deceat eos, qui divino ministerio adscripti sunt, cum Ordinibus dedecore mendicare, aut sordidum aliquem questum exercere: compertumque sit, complures plebique in locis ad sacros Ordines nullo ferè delectu admitti, qui variis artibus, ac fallaciis confingunt, se Beneficium Ecclesiasticum, aut etiam idoneas facultates obtinere: statuit S. Synodus, ne quis deinceps Clericus secularis, quamvis alias sit idoneus moribus, scientia, & ætate, ad Sacros Ordines promoveatur, nisi prius legitime constet, eum Beneficium Ecclesiasticum, quod sibi ad vicum honestè sufficiat, pacificè possidere. Id verò Beneficium resignare non possit, nisi facta mentione, quod ad illius Beneficii titulum sit promotus: neque ea resignatio admittatur, nisi confitto, quod aliundè vivere commodè possit, & aliter

51. **C**UM non deceat eos, qui divino ministerio adscripti sunt, cum Ordinibus dedecore mendicare, aut sordidum aliquem questum exercere: compertumque sit, complures plebique in locis ad sacros Ordines nullo ferè delectu admitti, qui variis artibus, ac fallaciis confingunt, se Beneficium Ecclesiasticum, aut etiam idoneas facultates obtinere: statuit S. Synodus, ne quis deinceps Clericus secularis, quamvis alias sit idoneus moribus, scientia, & ætate, ad Sacros Ordines promoveatur, nisi prius legitime constet, eum Beneficium Ecclesiasticum, quod sibi ad vicum honestè sufficiat, pacificè possidere. Id verò Beneficium resignare non possit, nisi facta mentione, quod ad illius Beneficii titulum sit promotus: neque ea resignatio admittatur, nisi confitto, quod aliundè vivere commodè possit, & aliter

52. **C**UM non deceat eos, qui divino ministerio adscripti sunt, cum Ordinibus dedecore mendicare, aut sordidum aliquem questum exercere: compertumque sit, complures plebique in locis ad sacros Ordines nullo ferè delectu admitti, qui variis artibus, ac fallaciis confingunt, se Beneficium Ecclesiasticum, aut etiam idoneas facultates obtinere: statuit S. Synodus, ne quis deinceps Clericus secularis, quamvis alias sit idoneus moribus, scientia, & ætate, ad Sacros Ordines promoveatur, nisi prius legitime constet, eum Beneficium Ecclesiasticum, quod sibi ad vicum honestè sufficiat, pacificè possidere. Id verò Beneficium resignare non possit, nisi facta mentione, quod ad illius Beneficii titulum sit promotus: neque ea resignatio admittatur, nisi confitto, quod aliundè vivere commodè possit, & aliter

53. **C**UM non deceat eos, qui divino ministerio adscripti sunt, cum Ordinibus dedecore mendicare, aut sordidum aliquem questum exercere: compertumque sit, complures plebique in locis ad sacros Ordines nullo ferè delectu admitti, qui variis artibus, ac fallaciis confingunt, se Beneficium Ecclesiasticum, aut etiam idoneas facultates obtinere: statuit S. Synodus, ne quis deinceps Clericus secularis, quamvis alias sit idoneus moribus, scientia, & ætate, ad Sacros Ordines promoveatur, nisi prius legitime constet, eum Beneficium Ecclesiasticum, quod sibi ad vicum honestè sufficiat, pacificè possidere. Id verò Beneficium resignare non possit, nisi facta mentione, quod ad illius Beneficii titulum sit promotus: neque ea resignatio admittatur, nisi confitto, quod aliundè vivere commodè possit, & aliter

54. **C**UM non deceat eos, qui divino ministerio adscripti sunt, cum Ordinibus dedecore mendicare, aut sordidum aliquem questum exercere: compertumque sit, complures plebique in locis ad sacros Ordines nullo ferè delectu admitti, qui variis artibus, ac fallaciis confingunt, se Beneficium Ecclesiasticum, aut etiam idoneas facultates obtinere: statuit S. Synodus, ne quis deinceps Clericus secularis, quamvis alias sit idoneus moribus, scientia, & ætate, ad Sacros Ordines promoveatur, nisi prius legitime constet, eum Beneficium Ecclesiasticum, quod sibi ad vicum honestè sufficiat, pacificè possidere. Id verò Beneficium resignare non possit, nisi facta mentione, quod ad illius Beneficii titulum sit promotus: neque ea resignatio admittatur, nisi confitto, quod aliundè vivere commodè possit, & aliter

55. **C**UM non deceat eos, qui divino ministerio adscripti sunt, cum Ordinibus dedecore mendicare, aut sordidum aliquem questum exercere: compertumque sit, complures plebique in locis ad sacros Ordines nullo ferè delectu admitti, qui variis artibus, ac fallaciis confingunt, se Beneficium Ecclesiasticum, aut etiam idoneas facultates obtinere: statuit S. Synodus, ne quis deinceps Clericus secularis, quamvis alias sit idoneus moribus, scientia, & ætate, ad Sacros Ordines promoveatur, nisi prius legitime constet, eum Beneficium Ecclesiasticum, quod sibi ad vicum honestè sufficiat, pacificè possidere. Id verò Beneficium resignare non possit, nisi facta mentione, quod ad illius Beneficii titulum sit promotus: neque ea resignatio admittatur, nisi confitto, quod aliundè vivere commodè possit, & aliter

56. **C**UM non deceat eos, qui divino ministerio adscripti sunt, cum Ordinibus dedecore mendicare, aut sordidum aliquem questum exercere: compertumque sit, complures plebique in locis ad sacros Ordines nullo ferè delectu admitti, qui variis artibus, ac fallaciis confingunt, se Beneficium Ecclesiasticum, aut etiam idoneas facultates obtinere: statuit S. Synodus, ne quis deinceps Clericus secularis, quamvis alias sit idoneus moribus, scientia, & ætate, ad Sacros Ordines promoveatur, nisi prius legitime constet, eum Beneficium Ecclesiasticum, quod sibi ad vicum honestè sufficiat, pacificè possidere. Id verò Beneficium resignare non possit, nisi facta mentione, quod ad illius Beneficii titulum sit promotus: neque ea resignatio admittatur, nisi confitto, quod aliundè vivere commodè possit, & aliter

57. **C**UM non deceat eos, qui divino ministerio adscripti sunt, cum Ordinibus dedecore mendicare, aut sordidum aliquem questum exercere: compertumque sit, complures plebique in locis ad sacros Ordines nullo ferè delectu admitti, qui variis artibus, ac fallaciis confingunt, se Beneficium Ecclesiasticum, aut etiam idoneas facultates obtinere: statuit S. Synodus, ne quis deinceps Clericus secularis, quamvis alias sit idoneus moribus, scientia, & ætate, ad Sacros Ordines promoveatur, nisi prius legitime constet, eum Beneficium Ecclesiasticum, quod sibi ad vicum honestè sufficiat, pacificè possidere. Id verò Beneficium resignare non possit, nisi facta mentione, quod ad illius Beneficii titulum sit promotus: neque ea resignatio admittatur, nisi confitto, quod aliundè vivere commodè possit, & aliter

facta resignatio nulla sit. Patrimonium verò, vel Pensionem obtinentes ordinari posthac non possint, nisi illi, quos Episcopus iudicaverit assumendos pro necessitate, vel commoditate Ecclesiarum suarum, eo quoque prius perspecto, Patrimonium illud, vel Pensionem verè ab eis obtineri, taliaque esse, quae eis ad vitam sustentandam satis sint; atque illa deinceps sine licentia Episcopi alienari, aut extingui, vel remitti nullatenus possint, donec nec Beneficium Ecclesiasticum sufficiens sint ad opti, vel aliud habere, unde vivere possint, antiquorum Canonum poenas super his innovandas.

49. Nullus igitur secularis potest licet Ordines sacros suscipere, nisi ad titulum Beneficii; ad titulum verò Patrimonii, vel Pensionis ex necessitate, aut commoditate Ecclesiae, iudicio Episcopi.

Beneficium, Patrimonium, vel Pensio tres conditiones expostit.

50. Prima, quod sit sufficiens ad honestam sustentationem Sacerdotis, iuxta iulicium, & praescriptionem Episcopi loci. In Synodo Panormitana dispositum est, debere esse Panormi scutorum 60. Et insuper, quod possit quis ordinari ad titulum Vivandae in Cathedrali Ecclesia.

51. Si Patrimonium non sufficit, stat est, ut iunctum Beneficio tenui sufficiat, & è contra. Ita Com.

At hoc solum est verum in casu, quo aliàs licet Episcopo ad titulum Patrimonii Clericum ordinare, puta ex necessitate, aut commoditate Ecclesiae; tunc namque sicut Patrimonium subrogari potest totum in locum totius Beneficii, juxta Trid. relatum, ita pars in partem.

52. Hoc tamen casu secluso, defectus Beneficii non potest suppleri per Patrimonium, etiam pingue, ex Const. Innoc. XII. relata num. 38. Ubi Pontifex expressè ait, se velle omnino servari Decreta Trid. adeoque cum Trid. cit. (extra praemissam necessitatem, &c.) prohibeat quemquam ordinari titulo Patrimonii; consequenter prohibet, Beneficium per Patrimonium, live in totum, live in partem suppleri.

53. Eandem prohibitionem confirmat Innoc. XII. in relata Const. num. 38.

54. Patrimonium, ad cuius titulum quis ordinatur, gaudet privilegiis bonorum Ecclesiae, quia subrogatur in locum Beneficii; est tamen subiectum solutioni Decimarum, juxta locorum consuetudinem. Fagn. lib. 3.

55. In Collatione cum aliis fratribus tenetur quis Patrimonium computare loco legitimae, nisi de expressa voluntate Patris, potentis sine praedictio legitime aliorum, Patrimonium filio assignare, constet contrarium.

56. Secunda, quod sit perpetuum constitutum super re certa, & immobili. Unde non potest quis ordinari ad titulum suae industriae, laboris, aut ar-

tis, Declar. S. C. Conc. Non potest promoveri, qui ex industria, vel labore honesto lucratur (puta quod sit Musici, Magister Grammaticae, Praefectus, vel aliteri huiusmodi professionis) sufficientia ad sustentationem vitae. Apud Gobat tom. 1. tract. 8. num. 626. Nec potest quis ordinari ad titulum Vicariae, aut Capellaniae amovibilis.

57. Sufficit ad Patrimonium census redimibilis, cautione tamen praestita, ut in casu redemptionis, capitale deponatur iudicis decreto, apud personas idoneas, ut iterum census constituitur.

58. Sufficit titulus Praetimonii perpetui: Beneficii consistentis in distributionibus quotidianis perpetuis: servitii perpetui alicuius Ecclesiae habentis fructus congruentes, aut Capellaniae perpetuae; aequivalent enim Beneficio. Hinc qui obtinent Capellaniam in Capella Papae ad Sacros Ordines promovuntur. Vide tom. 1. verb. Beneficiat.

59. Tertia: Quod possideatur pacifice. Hinc non debet esse litigiosum, etiam si litigium sit super possessione. Non sufficit spes, etiam certa, aut ius ad Beneficium, Pensionem, vel Patrimonium: Nec quod ordinandus sit iam praesentatus, ut electus ad Beneficium, etiam si possessio Beneficii, &c. iniuste impediatur; quia Conc. expostit pacificam possessionem ante ordinationem, ut mun. 48.

60. Qui Beneficium possidet, potest ad Sacros Ordines promoveri, quamvis fructus illius non statim, sed certò post receptum Sacerdotium sit percipitur. Leander, Castrop. Garcia, Ant. à Spir. S. & alii, de Ordine infra, contra Philibertum: quia verè de praesenti Beneficium pacificè possidet, quod Trid. expostit.

61. Denique posse quem ordinari sine sufficienti Beneficio, Patrimonio, &c. maxime, ubi adest Sacerdotum penuria cum sola fideiussione alimentorum, quatenus quis potens, & valens spondat, se necessaria ordinandis ministraturum, docent Leander, & apud ipsum Diana p. 5. tract. 10. resp. 48. cum aliis, contra Philibertum; quia hic est satis, & certò provius de congrua sustentatione, quod est finis Concilii.

62. Ordinatus jam in Sacris non potest, nec licet, nec valide Beneficium resignare, nec Patrimonium alienare, donando, vendendo, permutando, &c. nisi de illo partem ad suam congruam sustentationem sufficientem retineat; aut nisi aliud obtineat, unde commodè vivere possit, & tunc non nisi de licentia Episcopi, qui post diligens examen, de sufficientia iudicat.

63. De praemissis tribus conditionibus aliquod tangit Innoc. XII. in sua Const. num. 40. & 44.

QUAERES I.

64. An qui Ordines sacros suscipit cum Beneficio, aut Patrimonio fito, suspensionem incurrat?

Peccare mortaliter, in quantum facit, testes talium iurare, sed non incurrere censuram, tenent

Castrop. de Ord. tract. 27. p. 12. Diana p. 2. tr. 16. ref. 5. p. 5. tract. 10. ref. 50. Ant. à Spir. S. tr. 9. disp. 4. à mun. 129. Gobat tom. 1. tract. 8. num. 602. & quamplures apud illos. Ratio est, quia Trident. innovat poenam suspensionis per Sacros Canones antiquos inflictam, sub hac clausula: Nisi prius legitime constet, eum Beneficium, aut Patrimonium, quod sibi ad vitam honestè sufficiat, pacificè possidere; quando autem quis cum fito Patrimonio promovetur, iam legitime constat per informationes (licet per falsos testes) eum pacificè Patrimonium possidere; adeoque suspensionem non incurrit.

65. Respondeo, eum suspensionem incurrere. Leander de Ord. tract. 6. disp. 9. quest. 4. Fagnan. in lib. 3. Decr. cap. Cum secundum, tit. de Praebendis. Rodr. Bonae. Ledesma, & quamplures apud eos. Ratio est, quia qui ordinatur cum Beneficio, aut Patrimonio fito, revera ordinatur sine titulo; nam Beneficium, & Patrimonium fictum revera non est Beneficium, nec Patrimonium. Tum quia (ex Fagnano) totus finis Sacrorum Canonum, cap. Neminem, cap. Diaconi, & cap. Postulasti, de Rescriptis, atque etiam Trid. innovantis, fuit, ne Clerici mendicarent, cum hoc cederet in dedecus status; ad quod inconveniens vitandum duas statuere poenas: unam suspensionis ex parte ordinati sine titulo, nam poena suspensionis retrahit Clericum, ne sine titulo ordinetur; & si ordinatur, iam suspenditur ab exercitio Ordinis; & tunc si mendicet, non est tam inconveniens, dum ordinem non exercet; aliam ex parte Episcopi Ordinantis: nimirum ut Episcopus scienter Ordinatore teneatur de mensa Episcopali ordinato sine titulo alimenta praestare; unde, sublata per absolutionem suspensione Clerici, remanet poena in Ordinatore.

Data autem sententia, quod qui Episcopum decipit, & cum fito Patrimonio ordinatur, non esset suspensus, inconveniens illud non vitaretur; nam ex una parte Clericus sic promotus non esset suspensus adeoque posset Ordinem exercere. Ex alia parte, non posset ab Episcopo alimenta petere, nec ille ad ea teneretur; quia promovit deceptus, & bona fide (post diligentiam adhibitam) putans verum Patrimonium habere, adeoque esset in periculo mendicandi, quod Sacri Canones, & Conc. sunt acriter detestati.

66. Ex quo fit, poenam suspensionis, per antiquos Canones contra ordinatos sine titulo fulminatam, non fuisse à Trid. correctam, & ad praefatam clausulam reductam, sed absolute innovatam. Quod maxime liquet ex ejusdem fine: Qui variis artibus, ac fallaciis confugunt, se Beneficium Ecclesiasticum, aut etiam idoneas facultates obtinere; ad quas artes, fallacias, & fictiones Beneficii, aut Patrimonii extirpandas, immediate poenam suspensionis antiquorum Canonum contra ordinatos sine titulo fulminatam innovat. Unde in illa clausula: nisi prius legitime constet: ly legitime totum, & adequatum actum iudicii affi-

cit, nimirum informationes, & iudicium, seu determinationem, & approbationem Episcopi. Dum enim Trid. expressè vult fallacias, & fictiones Patrimonii excludere, per hoc ipsum vult fictas, & fallaces informationes excludere. Quid clarius?

67. Denique Fagnanus cit. assert. Decr. S. Congr. his suis verbis:

„Die 27. Nov. 1610. S. C. Conc. proposito, „supradicto dubio, omnium sententis censuit, hoc „casu poenam suspensionis ante Concilium non fuisse „correctam, & hodie à Trid. Conc. esse innovatam, & propterea huiusmodi Clericum, qui adhibito dolo, confictoque titulo Ordinatore deceptus, esse ipso jure suspensum, carereque Ordinem „executione.

Haec sunt verba Fagnani.

68. Colligitur etiam ex Const. Innoc. XII. n. 44. Denique Synodus Panormitana de anno 1652. & 1681. suspensionem contra huiusmodi fulminat, his verbis:

69. „Ne vero fraudes diligentiam nostram tentent forte deludere per retrodonationes, celsiones „aliaque pacta; declaramus, fictitium esse Patrimonium illud, quod ab aliquo possideatur cum praevio pacto non exigendi fructus annuos, vel eos retrodonandi, vel quomodolibet retrocedendi. Declaramus, etiam in poenam suspensionis à jure impositam eos incurrere, qui cum hoc, & fictitio, & simulato Patrimonio ad sacros Ordines accesserint, eandemque poenam suspensionis ipso facto incurrendam, sic, & quatenus opus est, denuò injungimus.

„Et ne ulis fraudibus locus restet, praecipimus „Ordinandis sub titulo Patrimonii, ut praeter scripturas, quas ad hunc finem praesentare tenentur, „jurare quoque debeant, verum, legitimum esse „Patrimonium, nec ulla fraude, & simulatione confectum, quod juramentum praestare etiam debeat, „qui Patrimonium confert, de quo praestito juramento, atque Patrimonii securitate, & quod in eo „serventur Sacrosancti Concilii Tridentini dispositiones, Vicarius Foraneus loci fidem faciat; aliàs „sancit perjurii, severè à Nobis se esse puniendos.

70. Qui promovetur ad Ordines sacros sine titulo, & pactum facit cum Ordinatore, aut Praesentatore non petendi ab eo quidquam pro alimentis, per hoc, quod ordinatur sine titulo, est absolute suspensus ab exercitio Ordinis sic suscepti. Et Ordinatore suspenditur à collatione Ordinum per triennium. In cap. penult. de Simonia, & in cap. Per tuas, de Simonia. Qui textus respiciunt circumstantiam simulationis; nam talis collatio, aut praesentatio censetur facta ex pretio, quatenus qui ordinatur, ut ordinetur, remittit Collatori debitum, quod haberet ex jure, alimenta praestandi. Et solum loquuntur de pacto inito cum Collatore, aut Praesentatore, minime cum aliis.

71. Qui habet Patrimonium, sed insufficiens, XXX fin.

figit autem sufficiens, incurrit suspensionem, si defectus sit notabilis, juxta dicta de fide Patrimonio; minimè, si defectus sit modicus.

72. Patrimonium sufficiens dicitur, quod accedit ad summam præscriptam ab Episcopo loci; ad Episcopum enim ex Trid. spectat sufficientiam præscribere, ex Trid. n. 48. & ex Const. Innoc. XII. n. 40.

73. Defectus notabilis erit, si deficiat quinta pars, v. gr. ex viginti quinque deficiant quinque. Diana p. 4. tr. 4. ref. 52. cum Sanchez, & Nav.

QUÆRES II:

74. Quis promovetur ad Sacros Ordines cum Patrimonia sibi donato, hac sub conditione, ut post Ordines susceperit illud restituat donanti. An suspensionem incurrit?

Negat incurrit Leander de Ord. tr. 6. disp. 9. q. 5. & apud ipsum, Ledesma cum aliis; quia hic non promovetur cum fide Patrimonia, sed vero.

75. Nec obstat (ait) pactum, quia ordinatus non tenetur illi stare, nec Patrimonium restituere, idque in pœnam donantis, qui voluit Episcopum, & Ecclesiam decipere. Et maximè, quia ex Trid. cit. est interdicta promissio, & declarata nulla omnis alienatio Patrimonii. Unde hic solum peccavit mortaliter ratione pacti, quod inest, quod nullum, & invalidum ex jure esse sciebat, minimè censuram incurrit. Ita illi.

76. Dico, quod si talis promotus Patrimonium recepit, non ut donatum, sed ut commodatum: ut illud ostenderet Episcopo, sique deciperet, utique suspensionem incurrit; quia cum fide Patrimonia est promotus, & inde tenetur illud restituere commodanti. Qui casus est attendendus; quia in dedecus Status Sacerdotalis, & in fraudem sacrorum Canonum audio practicari. Idem dico, si recepit ut donatum cum pacto retrodonandi, ex num. 69. quia est palliata donatio.

QUÆRES III:

77. Quis cum Patrimonia sibi donato promovetur ad Subdiaconatum, & Diaconatum, postque Patrimonium (abique nullo ad id prævia pacto) donanti renunciat, absque eo quod aliud ad congruam sustentationem sufficiens obtinuerit, & inde ostendens testimonium Patrimonii renunciati, aut alienati, renunciatione tacita, Sacerdotium suscipit. An suspensionem incurrit?

Afirmo cum pluribus, apud Thom. Sanch. tom. 2. lib. 7. cap. 1. dup. 40. & 38. At ratio, quam adducunt, quia scilicet donatio illa sit valida, est falsa, ut visum est. Sed potius ratio erit; quia talis cum in re spoliatus esset fructibus Patrimonii, æque se haberet, ac qui caretet Patrimonia. Et frustraretur finis sacrorum Canonum, qui est vitare in Sacerdotibus sordidum quæstum, & mendicationem. Vide n. 69.

78. Cæterum tanquam probabilis Leander cit. quæst. 6. Diana cit. ref. 52. Villal. Navar. & alii, apud eos, tenent, hunc peccare mortaliter, sed suspensionem non incurrit; quia talis renunciatio, aut

alienatio est nulla, ex Trid. cit. adeoque hic Sacerdotium suscipit cum vero Patrimonia; nam ex Reg. juris in 6. Non præstat impedimentum, quod de jure non sortitur effectum. Tamen quia Trid. non imponit novam pœnam, sed pœnam per antiquos Canones inflictam innovat: & hæc est pœna suspensionis, non contra resignantes, aut alienantes, sed contra eos, qui sine titulo Ordines Sacros suscipiunt. Ant. à Spir. S. de Ord. tract. 9. disp. 4. num. 132. Et in odiosis non fit extensio. Ita illi.

QUÆRES IV:

79. Quis Patrimonium amittit. Quid dicendum? **C**ausa potest diversis modis contingere, idèque varia erit resolutio. Vel hic amittit, antequam Subdiaconatum suscipiat: Et hic licet ordinari non potest; quia verè est sine titulo, & cadit contra eum Tridentini præceptum.

80. Vel hic amittit post Subdiaconatum susceptum, & sine culpa: Et hunc ad alios Ordines promoveri non posse docet Castrop. de Ord. p. 9. num. 4. cum Suario; quia verè est sine Patrimonia, quod Trid. exposcit, ut quis ad Sacros Ordines promoveretur.

Ritè autem plures graves Doctores putant, in hoc casu dandum esse locum Episcopis, & benignæ interpretationi: Nimirum, quod si Episcopus cognoscat, quod iste in Subdiaconatu remanens, cogitur turpi quæstu victum quærere, aut mendicare, spes autem adesset, ut ad Sacerdotium promotus honestius sustentaretur; tunc posset cum eo dispensare. Ita Tamb. de Ordin. cap. 6. §. 4. num. 29. Ant. à Spir. S. de Ord. tract. 9. disp. 4. num. 131. cum Avila, & Henric.

81. Dixi: Sine culpa, quia sicut ubi nulla est culpa, nulla debet esse pœna, è converso culpæ correspondet pœna; & nemo debet reportare gaudium de sua culpa. Unde hic, si sua culpa Patrimonium amittit, non potest licitè ad reliquos Ordines promoveri.

82. Nec juvat dicere, quod jam factus Sacerdos, si Patrimonium sua culpa amittit, non prohibetur celebrare: nam hic saltem est ab Episcopo ab Altari arcendus, donec de sufficienti Patrimonia sibi provideat. Et ulterius est aperta disparitas, nam hic omnes Ordines sacros suscipit sine impedimento, & cum verò Patrimonia. In casu autem suscipiet cum impedimento defectus Patrimonii. Ita Tamb. de Irregul. lib. 10. tract. 4. cap. 20. num. 4.

De Dimissoriis.

83. Dimissoria suis subditis concedere possunt Episcopus, & Vicarius Generalis de ejus consensu.

84. Prælati Regulares, minimè locales, sed qui auctoritatem habent quasi Episcopalem, puta Provinciales, Abbates, ut in tom. 2. num. 3. eas concedere possunt suis subditis ad quemcumque Episcopum,

ex privilegio Clem. VII. apud Dianam p. 3. tract. 2. ref. 7. etiam Novitius Diana cit. p. 4. tract. 4. ref. 7. Ant. à Spir. S. de Ord. tract. 9. disp. 3. num. 70.

85. Cæteri inferiores Prælati, etiam exempti non possunt suis subditis secularibus Dimissorias concedere, nisi addit consuetudo præscripta, aut privilegium habeant.

86. Capitulum Sede vacante, vel ejus Vicarius intra annum vacationis à morte Episcopi, non potest licitè Dimissorias concedere sub pœna interdicti Ecclesiastici. Ipsi verò ordinati, si in minoribus, privantur privilegio Clericali, si in majoribus, suspenduntur ab executione Ordinum ad beneplacitum futuri Prælati. Nisi quis vigore alicujus Beneficii recepti, aut recipiendi arcatus fuerit ad Ordinem suscipiendum; in quantum scilicet obtinuerint, vel vocati sunt ad obtinendum Beneficium annexum Ordini, uti est Ecclesia Parochialis, Canonici, aut Capellania requirens Ordinem; huic quidem potest Capitulum Sede vacante, & intra annum, Dimissorias concedere. Ita Trid. sess. 17. de Reform. cap. 10. Anno autem viduitatis elapso, libere potest Dimissorias concedere.

87. Dimissoria non expirat morte concedentis, vel eo ab officio cessante, nisi revocentur per successorem; quia est gratia facta. Leander de Ord. 6. disp. 10. q. 12.

88. Si quis sine Dimissoriis proprii Prælati alium Ordinem sacrum suscipiat, ordinans est suspensus ab Ordine Collatione per annum, & ordinatus est suspensus à suscepti Ordinis executione ad arbitrium proprii Prælati. Idem dic de subdito regulari in ordine ad suum Prælatum regularem. Si verò sic Ordines minores suscipiat, non incurrit suspensionem, nec si in eis ministrat, irregularitatem, ex Extrav. Pii V. Cum est Sacrorum: sed peccaret mortaliter, nisi Prælati dictam suspensionem ratam haberet. Trid. sess. 23. de Reform. cap. 8.

QUÆRES I:

89. Subditus Archiepiscopi Panormitani Messana existens requisivit Dimissorias à proprio Prælati, quibus tamen concessis, antequam perveniret Messanam, falsas fabricavit, & vi illarum suscepit Ordinem Sacrum? An sit suspensus?

Resp. peccasse mortaliter ratione fraudis, & pravi animi; sed non esse suspensum. Gobat cum Nav. tom. 1. de Ord. tr. 8. n. 599. quia verè Ordinem suscepit cum Dimissoriis veris.

QUÆRES II:

90. Quis dolo, & scilicet proprio Episcopum decipiendo, ab eo obtinuit Dimissorias, vi quarum fuit ordinatus in Sacris. An sit suspensus?

Afirmant Suarez, Reginal. & alii apud Dianam p. 5. tr. 10. ref. 55. quia facultas non extenditur ultra mentem concedentis; unde hic ordinatur sine licentia.

Resp. peccare mortaliter, sed non esse suspensum; quia licet dolo, & cum scilicet obtinuerit, revera tamen ordinatur cum Dimissoriis veris.

Non obstat casus de num. 64. de eo, qui ordinatur cum Patrimonia ficto, quem suspensum esse diximus, quia in casu de Patrimonia, fictio se tenet ex parte Patrimonii, ita ut non sit verum, quod, qui sic ordinatur, ordinetur cum Patrimonia verò: In casu verò de Dimissoriis, fictio se tenet ex parte modi obtinendi, minime ex parte Dimissoriarum; ita ut verum sit, quod qui sic ordinatur, ordinetur cum Dimissoriis veris.

91. Quod si fictio, & falsitas se teneat ex parte Dimissoriarum, quatenus quis eas falsò fabricavit, eodem modo discurrat, quod sic ordinatus, sit suspensus.

De furtivè Promoto.

92. **F**urtivè Promotus dicitur ille, qui sine scientia, & voluntate Episcopi, sed potius contra ejus voluntatem cum aliis ordinandis se immiscet, & Ordinem suscipit, ut in tom. 1. de Irreg. ex delicto.

Hic suspensio, cap. 1. de Eo, qui furtivè, arbitrio Episcopi, pœnitentia imposita pro qualitate delicti.

93. Hæc pœna solet irregularitatis vocari, at (ut notat Tamb.) hoc parum refert; quoniam sufficit scire, eam posse Episcopum tollere, tam pro susceptorum Ordinum exercitio, quam pro ulterioribus suscipiendis.

94. Hic autem casus solet ab Episcopis reservari: Et est reservatus in Dico. Panorm. sub num. 7.

De ætate Ordinandi.

95. **A**tas non est computanda à die conceptionis, nec à die susceptionis baptismi, sed à die, & hora nativitatis: Nec requiritur ad valorem, ex num. 21. sed ad licitam ordinationem, & ex Jure Canonico.

QUÆRES I:

96. An sufficiat, quod annus sit inchoatus, per annum, aut dimidium quadransentem?

Sanchez, & Bonac. exposcunt unum diem, aut dimidium diei. Dian. ait, sufficere unam horam. Resp. sufficere, quod sit inchoatus per unum, aut dimidium quadransentem Leand. de Ordin. tr. 8. disp. 6. q. 7. Gobat tom. 1. tract. 8. n. 517. & Ant. à Spir. S. de Ord. tract. 9. disp. 4. sect. 3. cum juribus.

Quæ sententia est mihi certa; quia ex Trid. sess. 23. de Reform. cap. 13. habetur: Nullus ad Subdiaconatum Ordinem ante vigesimum secundum, ad Diaconatum ante vigesimum tertium, ad Presbyteratum ante vigesimum quintum ætatis sue annum promovetur. Ex quo sic formo discursum: Illa ætas ad Subdiaconatum Ordinem licitè suscipiendum requiritur, & sufficit, quia verificatur, quod in ea constitutus non promovetur ad Subdiaconatum ante vigesimum se-

cundum; sed ætas anni vigesimi secundi per solum quadrantem, aut dimidium quadrantem inchoati est talis, ut in ea constitutus non promovetur ad Subdiaconatum ante annum vigesimum secundum; igitur ætas anni vigesimi secundi per solum quadrantem, aut dimidium quadrantem inchoati requiritur, & sufficit ad Subdiaconatum Ordinem licite suscipiendum. Qui enim est constitutus in medio quadrante anni 22. verè, & physice attingit annum 22. adeoque non potest dici ante annum 22.

QUÆRES II:

97. An qui ætatem attingit hora quarta, vel quinta Sabbati possit mane ejusdem diei Ordinem Sacrum licite suscipere?

Affirmant Leander cit. quest. 8. Ant. à Spir. S. cit. num. 87. Diana p. 2. tract. 2. ref. 29. Quia in hoc casu vespere diei trahitur ad mane, cum ex utroque fiat una dies: Unde morali continuatione, qui sic ordinatur, ordinari dicitur in anno 22. 23. aut 25. Ita illi,

Resp. non posse. Villal. de Ordin. tract. 11. & Navarr. per oppositam rationem, nam iste mane non esset verè, & physice constitutus in anno 22. sed per medium diem ante annum 22. adeoque verè, & physice diceretur promoveri ante annum 22. quod est contra Trident. Unde sententia affirmativa non est praticanda.

Gobat cit. num. 524. ait, posse ex gravi causa praticari, & anno 1673. suasile cuidam, qui deerant octo hora, & erat arctatus Beneficio, & simul suasionem corroborasse doctrina de annis bissextilibus.

QUÆRES III:

98. Petro desit unus, aut alter dies, ut annum 22. attingat, & Subdiaconatum suscipiat, quia tamen ex quinque annis bissextilibus sue vite tempore decursis, sibi supersunt quinque dies, quibus non solum potest compensare duos dies defectus, sed etiam excedere ætatem debitam per tres dies. An possit dictis diebus uti, & licite Ordinem sacrum suscipere?

Gobat cit. num. 533. ad 538. refert opinionem Pellizzarii affirmantis, addens, eam fuisse praticatam Mantuæ. Insuper eam semel consuluisse ex gravi necessitate, videlicet ex Sacerdotum penuria. Ratio est; qui anni à jure requisiti sunt anni ordinarii, & constantes diebus 365. annus autem bissextilis constat ex diebus 366. qui excessus unius diei est physicus, & realis, nam computatio duorum dierum pro uno mense Februarii est moralis, quatenus bis pronunciatur: sexto Kalendas Martii: reverà tamen sunt duo reales, & solares continentes duas reales circulationes, singulas viginti quatuor horarum, & minutorum sex, ex quibus horis dies realis, & naturalis constitutus, ita ut Februarius, qui aliis annis continet dies 28. anno bissextili continet dies 29. igitur excessus quinque dierum in casu est realis, ac inde videtur, quod eo uti possit Petrus.

99. Accedit gravis ratio: Post correctionem Gregorianam, ob intercalationem decem dierum à Greg. XIII. factam, delatum est dubium: An decem illi dies ablati essent ab ordinandis supplendi? Et responsum fuit sub Sixto V. quod non, sed absque decem illis diebus dici debere annum integrum. Port. verb. Novitii annus, num. 48.

Quo præmissis, discursus formatur: Potuerunt juvenes Ordinem sacrum suscipere, non expectatis decem illis diebus; quia erant dies excessus ex ordinariis annis dierum 365. qui proinde sine illis fuerunt reputati integri; igitur poterit Petrus, cui unus, vel alter dies deficit, ordinem sacrum suscipere pro se utendo quinque diebus, qui ex quinque annis bissextilibus superant, quia sunt dies excessus ex ordinariis annis dierum 365. qui proinde sine illis quinque diebus reputandi sunt integri. His potius pro lectoris oblectamento relatis,

100. Resp. non posse Petrum licite Ordinem sacrum suscipere, supplendo ætatis defectus per usum dierum ex annis bissextilibus, uti supra deductis. Roderig. in Quest. Regular. tom. 3. quest. 15. art. 5. cum communi.

Ratio est; quia anni ordinarii, & à jure requisiti sunt accipiendi civiliter, & politice; civiliter autem, & politice, in enumeratione annorum non habetur ratio annorum bissextilibus, & dierum, qui excedunt, sed quilibet annus ordinarius dicitur, sive bissextilis sit, sive non; constat ex casu deciso in l. Denique decens, ff. de Minoribus 25. ann. §. Minorem. „Minorem, rem autem 25. annis nato videndum, an etiam „diem natalis sui adhuc dicimus ante horam qua „natus est, ut si captus sit restitutus, & cum nondum compleverit, ita erit dicendum, ut à momento in momentum tempus expectetur. Proinde, „& si bissexto natus est, sive prior, sive posteriori die, Celsus scripsit, nihil referre; nam id biduum „pro uno die habetur, & posterior dies Kalendaram intercalatur.

Cui accedit praxis, & communis usus Ecclesiæ, à quo nullo pacto est recedendum.

QUÆRES IV:

101. An ordinatus ante ætatem bona fide, cum ignorantia, aut inadvertentia defectu, sit suspensus?

Resp. negativè, juxta dictum in tom. 2. n. 258. Villal. Bonac. & com. apud Ant. à Spir. Sanct. de Ordin. tract. 9. disp. 4. n. 89. quia tam in Bulla Pii V. quam Sixti V. habetur hæc particula præsumpsit: Unde ad incurrendam censuram requiritur præsumptio, & inde scientia; quapropter ignorantia etiam culpabilis, si affectata non sit, excusat.

Hinc iste accedente notitia defectus, tenetur ab ordinis suscepti ministerio desistere, uti qui restituere tenetur ex re accepta. Accedente autem legitima ætate, potest in eo ministrare.

102. Ad differentiam ejus, qui mala fide cum dolo, & temeritate suscepit; hic namque est ab eo

Or-

Ostiarius

113. **E**st potestas per quam ordinatus in Ostiarium potest recipere dignos, & excludere indignos ab Ecclesiâ, & eam custodire.

114. Materia remota sunt claves Ecclesiæ, materia proxima est traditio, & acceptatio clavium. Forma sunt verba prolata ab Episcopo: Sic age, quasi rationem Deo redditurus pro his rebus, quæ his clavibus recludantur.

115. Unum munus Ostiarii est aperire, & claudere januas Ecclesiæ, custodire ea, quæ in illa aservantur, pulsare campanas, recipere dignos, & excludere indignos, scilicet infideles, & eos, quibus non licet interesse Sacris. Quamvis autem laici exerceant, quæ ad minores Ordines spectant, id tamen non agunt ex officio.

116. Ostiarius fuit institutus à Christo, quando dixit: Tollite portas principes vestras, & elevamini porte aternales, & quando eementes, & vendentes eiecit de templo.

Lectoratus

117. **E**st, potestas per quam ordinatus in Lectorum potest legere lectiones, & Prophetias.

118. Materia remota est liber sacras lectiones, videlicet Epistolæ, & Prophetias continens, qui dicitur lectorarius; materia proxima est ejusdem libri traditio, & acceptatio. Forma sunt verba illa: Accipe potestatem, & esto verbi Dei relator.

119. Unde munus Lectoris est annunciare populo verbum Dei legendo ex libro, non prædicando; legendo scilicet Prophetias, Sacras Scripturas, & Evangelium, sed extra Missam, quia in hac est munus Diaconi. Item Lectoris munus est catechumenos in fide erudire.

120. Ordo Lectoratus fuit institutus à Christo quando in medio seniorum librum Isaie Prophetæ aperuit, & completa lectione prophetiæ, clausit, & dedit Ministro.

Exorcistatus

121. **E**st potestas, per quam ordinatus in Exorcistam potest expellere diabolum, ne impediatur aliquem à sumptione Eucharistiæ.

122. Materia remota est liber exorcismorum, materia proxima ejusdem libri traditio, & acceptatio: Forma sunt verba illa: Accipe, & commende memoriam, & habere potestatem imponendi manus super energumenos, sive baptizatos, sive catechumenos.

123. Unde munus Exorcistæ est imponere manus super energumenos, & super illos legere Exorcismos, ut à demonum oblatione liberentur.

124. Ordo Exorcistatus fuit institutus à Christo, quando tetigit aures surdi, & muti dicens: Ephraim: quod est adaperire; & quando de Maria Magdalenâ septem demonia eiecit.

Ordinè, non quidem ab aliis suspensus. Ant. à Spir. Sanct. cit. num. 88. Diana part. 3. tract. 4. ref. 182. Et ætate accedente, non potest in eo ministrare, nisi prius à censura Papæ reservata absolvatur.

103. Quæ censura potest tolli ab Episcopo, si fuerit occulta, aut per Bullam Cruciatæ, ut in tom. 1. de Censuris, & Penis, & de reservatis.

De ætate ad alias Dignitates.

104. Ad Papatum nulla in jure præscribitur ætas; non tamen potest eligi infans, qui usum rationis non habet, nam est Pastor, & Summus. Requiritur ex jure, quod eligatur per duas partes Cardinalium.

105. Ad Episcopatum requiritur annus trigessimus completus, ex cap. Cum cunctis, de Decim. ex Bulla Greg. XIV. Eadem ætas requiritur pro Cardinalibus, etiam Diaconis, ex Trid. sess. 24. de Reform. cap. 1. Ex concessione tamen Sixti V. Cardinalis Diaconus creari potest ætatis annorum 22. In Gallia sufficit, quod Episcopus attigerit annum 27. ex speciali Indulto Leonis X.

106. Ad Canonatum in Ecclesiâ Cathedrali, ad Beneficium curatum, & quamlibet dignitatem Ecclesiasticam, cui subest cura animarum, requiritur annus 25. inchoatus. Trid. sess. 24. de Reform. cap. 12. Quæ dispositio extenditur ad dignitates Regulares, quamvis sint Beneficia manualia, & amobilia.

107. Ad dignitates, aut personatus, quibus cura animarum non subest, sufficit annus 22. inchoatus, ex verbis Trid. cit. Anis 22. non minores asiscitur Gobat tom. 1. tract. 8. num. 517. cum multis idem tenet de Collegiatis.

108. Ad Beneficia simplicia sufficit ann. 14. inchoatus. Trid. sess. 23. cap. 6. Vide num. 277.

Prima Tonsura

109. **N**on est Ordo, sed dispositio ad Ordines, nec est necessaria ad Ordines quoad valorem, sed ex præcepto.

Definitur, quod sit signum distinctivum Ministrorum Ecclesiæ à plebe communi.

110. Tonsura, seu corona fit per rationem capillorum, ad significandum, quod, qui vult Deo servire, debet superfluitati terrenorum renunciare, quia Clericus fit hæres Dei. Fit verò in capite, ad significandum, quod Clericus debet mentem elevatam ad Deum.

111. Per primam Tonsuram quis fit Clericus, capax Beneficii Ecclesiastici, & privilegiorum Clericalium.

112. In prima Tonsura abscisio capillorum stat loco materia: loco autem formæ sunt verba ab Episcopo, & ab ordinando simul prolata: Dominus pars hereditatis meæ, & pars mea Deus in æternum. Dixit: Loco materia, & loco formæ; quia prima Tonsura, cum non sit Ordo, non constat materia, & forma propriè dicta.

125. *Acolythatus*
EST potestas, per quam ordinatus in Acolythum potest accendere lumina, & portare uinceolos cum vino, & aqua.

126. Materia remota est duplex; una est candelabrum cum cereo extincto; alia sunt urceoli vacui. Materia proxima est horum traditio, & acceptatio. Forma pariter est duplex, una: *Accipe cereofarium, cum cereo, ut scias te ad accendenda Ecclesie lumina mancipatum, in nomine Domini*: Alia: *Accipe urceolos ad suggerendum vinum, & aquam in Eucharistiam Sanguinis Christi, in nomine Domini*. In Acolythatu igitur sunt duae materiae, & duae formae partiales.

127. Unde munus Acolythi est ponere candelabra ad Altare, candelas Altaris accendere, urceolos cum vino, & aqua preparare, & Subdiacono porrigere.

128. Ordo Acolythatus fuit institutus à Christo, quando dixit: *Ego sum lux mundi, qui sequitur me, non ambulat in tenebris, sed habet lumen vitae*.

Subdiaconatus
129. **E**ST potestas, per quam ordinatus in Subdiaconum potest portare Calicem cum vino ad Altare, preparare necessaria ad Eucharistiam, & legere Epistolam.

Materia remota est duplex partialis, prima est Calix vacuus, & Patena vacua, sine vino scilicet, & hostia. Secunda est liber Epistolarius. Materia proxima est horum traditio, & acceptatio. Forma pariter partialis est duplex: prima correspondens primae materiae, sunt verba illa: *Videte, cujus ministerium vobis traditur; ideo vos admonet, ut ita vos exhibeatis, quod Deo placere possitis*: ubi priora verba habent rationem formae, posteriora verò; ideo, vos, &c. solum rationem monitionis. Secunda correspondens secundae materiae, sunt verba illa: *Accipe librum Epistolarius, & habes potestatem legendi eas in Ecclesia Sancta Dei, tam pro vivis, quam pro defunctis, in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti*.

130. Unde munus Subdiaconi est Diacono ministrare Calicem, & Patenam in usum Sacrificii eidem offerre, panem consecrandum pro populo in Altari ponere, Epistolam in Missa solemniter canere, Crucem in Processionibus gestare, pallas Altaris, & Corporalia abluere.

131. Ordo Subdiaconatus fuit institutus à Christo, quando in Coena linteo se praecinxit, & pedes discipulorum lavit.

Dubia resolvuntur.
132. Si traditur Calix sine Patena, vel è converso, invalida est Ordinatio.

133. Calix, & Patena non consecrata sufficiunt ad valorem Ordinis; quia in nullo iure praecipitur, debere esse consecrata; idque est certum in Sacerdotio, quia huius materia propria est hostia, & vinum, quae sufficiunt ad valorem Ordinis, &

solum propter congruentiam traduntur in Calice, & Patena, num. 176.

134. Traditio, quae est materia proxima, tam in Subdiaconatu, quam in Diaconatu, & Sacerdotio, fieri debet ab ipso Episcopo ordinante sub poena nullitatis; quae invaliditas non apparet ita clare in minoribus Ordinibus: nam olim non ab Episcopo, sed ab Archidiacono tradebatur materia Acolytho.

135. Ad valorem non sufficit contactus moralis materiae, qualis est, si ordinandus aliquo gestu corporis, v.g. manus extensione significaret, se materiam, quam Episcopus offert, & tradit, acceptare, ut putant nonnulli, sed requiritur contactus physicus. Non est autem necesse, quod contactus sit magnus, aut diuturnus, sed sufficit levis, & brevis; imò sufficit, si una manu, aut digito tangas; sic enim humano modo qualibet res sufficiens est, & dicitur tacta. Nec est necesse, quod contactus sit immediatus, sed sufficit mediatum, ut si tangas Calicem, & Patenam velo coopertam. Vide tom. 1. de Sacram. de Materia, & Forma.

136. Demum non est necesse, ut contactus physicus materiae fiat simul physicè cum prolutione formae, sed sufficit, si fiat sive moraliter, hoc est paulò ante, vel paulò post; unde mora, & distantia physica debet esse valde parva, ita ut verum moraliter sit dicere; quod dum Episcopus proferit formam, ordinandus tangat materiam. Ratio autem est, quia Sacramentum, cum sit compositum morale, & non physicum, non aliam partem, nempe materiam, & formam simulatem exposcit, nisi moralem, qualis in actibus humanis requiritur; unde in Sacramenti tanta debet esse similitudo materiae, & formae, ut secundum moralem hominum existimationem, spectata natura cuiuslibet Sacramenti, una alteram afficiat, videlicet ut verba consentant in talem rem cadere, & cum ea unum totale signum, & Sacramentum constituere.

137. Hinc in consecratione Sacramenti Eucharistiae, materia debet esse physicè praesens, quia hanc praesentiam significant pronomina demonstrativa formae: *hoc, hic*; non ita est in Sacramento Ordinis; tutius autem est, ut saltem priusquam materia traditio finiatur, formae prolutio incipiat, aut è converso, ut communiter Doctores docent de Baptismo.

138. Subdiaconatus ex vi Ordinis duas subit obligationes, castitatem servandi, & Horas Canonicas recitandi.

139. Officium Divinum recitari debet attentè, clare, & devotè, ut in tom. 1. de Hor. Can.

140. Praeceptum incipit à puncto Ordinationis peractae, seu impressionis characteris Subdiaconatus. Unde ordinatus post sextam, solas tres reliquas horas recitare tenetur. Gobat tom. 1. tr. 5. n. 561.

141. Qui manè ante Subdiaconatus susceptionem, aut professionis emissionem, Officium recitavit, non tenetur iterum postea recitare. Diana p. 6, trad. 7. ref. 33. cum aliis contra Bonac. quia ponit

anti-

anticipatè solvere. Quod si defecit, defectus fuit quoad modum, non quoad substantiam. Ceterum in materia iustitiae, quis condemnabit anticipatè solventem?

142. Religiosus, qui ex vi Regulae tenetur ad castitatem, & ad Horas Canonicas, si castitatem frangat, aut officium omittat, non tenetur in confessione explicare circumstantiam Ordinis Sacri, quia non mutat speciem, sed solum aggravat: ex Trid. autem, sess. 14. cap. 5. & can. 7. tenetur in confessione aperire numerum peccatorum, & circumstantias mutantes speciem, minime circumstantias intra eandem speciem aggravantes.

143. Psalmi Poenitentiales, quos Episcopus in Ordinatione recitandos imponit ordinatis in minoribus, Nocturnum Subdiacono, & Diacono; & tres Missas Sacerdoti, non obligant sub mortali; quia ex nullo capite constât, quod imponentur in poenitentiam, & ex praepcepto; adeoque imponuntur in gratiarum actionem, & ex consilio.

144. Novitii Regulares ante professionem non possunt ordinari in Sacris ad titulum paupertatis; secus facientes incurrunt in suspensionem.

145. Regulares, invalida professione emissâ ob metum, aut aliam causam, ita ut liberè, & licitè redire possint ad saeculum, si ordinentur ad titulum paupertatis, dupliciter peccant, & quia sine ullo titulo, & quia sine dimissiois proprii Episcopi ordinantur: & ex Pio V. sunt suspensi; imò evadunt irregulares, si in Ordine sic suscepto ministrant.

146. Ejecti sunt perpetuò suspensi.

147. Subdiaconus, & Diaconus solemniter in mortali ministrantes, & sua munera exercentes, non peccant mortaliter, sed venialiter; idque à fortiori dicendum est de Clericis minorum Ordinum munera in mortali exercentibus, quia in huiusmodi exercitio, nec consuevit, nec recipiunt Sacramentum; in sola autem Sacramentorum consecratione, & receptione facti in mortali fit Deo gravis injuria; & hac ratione Sacerdos peccat mortaliter, & sacrilegium committit, si in mortali celebret; minime verò si in mortali exerceat benedictiones aquae, salis, populi, &c. etiam si huiusmodi benedictiones cum Sanctissimo Sacramento Eucharistiae fiant.

148. Item probabilius est, Sacerdotem non peccare mortaliter, sed venialiter, si in mortali Eucharistiam tangat, & fidelibus porrigat, quia tunc non conficit Sacramentum, sed consecratum dispensat.

149. Clericus autem violans censuram; hoc est, si cum sit excommunicatus excommunicatione majori, vel suspensus, vel interdictus exerceat culpabiliter, solemniter, & ex officio actus proprios Ordinum majorum, quos habet, sit irregularis.

150. Dixi: culpabiliter; primò, quia si ignores, te esse excommunicatum; vel si id scias, ignores tamen, violationi censuræ esse annexam irregularitatem, non evades irregularis.

151. Secundò, quia si ob vitandum scandalum, vel notabilem infamiam cum excommunicatione Epistolam, aut Evangelium solemniter canas, vel celebres, non fies irregularis; imò nec ex hoc capite peccabis celebrando, si alias eris in gratia, & interim non eris negligens in procuranda absolutione à censura.

152. Tertio, quia Sacerdos excommunicatus toleratus die festo, si non adit alius Sacerdos, qui celebret, & ne peccet, sit positus in gratia, saltem per contritionem, potest licitè celebrare, quia praesumitur, populum Sacrificium petere necessarium ad satisfaciendum praepcepto.

153. Dixi: actus proprios, ad excludendos actus jurisdictionales, ut munus praedicandi in Diacono, & actus illos, quos Laici exercere possunt, & quare quando aliquis actus Ordinis majoris quoad substantiam exerceri potest à non habente huiusmodi Ordinem, sed tali, vel tali modo exercitus, est proprius dicti Ordinis; si hoc modo à Clerico censurato exerceatur, incurratur irregularitas; minime, si exerceatur solum quoad substantiam.

154. Hinc si Acolythus, aut alius inferior cum Dalmatica, sed sine manipulo Epistolam, aut Evangelium sine stola canet, non fit irregularis; quia actus proprius Subdiaconi cum manipulo, & actus proprius Diaconi cum stola exhibetur, minime sine illis.

155. Dixi demum: Ordinum majorum; quia propter allatam rationem Clericus censuratus, actus Ordinum minorum exercentes, non evadit irregularis.

156. Demum, si Clericus sub irregularitate praedictos actus Ordinum majorum exerceat, novam irregularitatem non incurrit, sed toties mortaliter peccat, usquequo à censura absolvatur, & super irregularitate dispensetur.

157. Irregularitas autem est impedimentum Canonicum susceptionem Ordinum, & susceptorum usum impediens, non autem in Ordine ad reliqua Sacramenta.

158. De Beneficiis. Vide tom. 1.

Diaconatus
159. **E**ST potestas, per quam ordinatus in Diaconum potest proxime Sacerdoti in ministerio Altaris assistere, & Evangelium legere.

160. Materia est duplex partialis. Prima est impositio manus dexterae facta ab Episcopo supra caput ordinandi. Secunda est liber Evangelium ejusque traditio, & acceptatio.

Forma pariter est duplex partialis. Prima correspondens primae materiae, sunt verba illa: *Accipe Spiritum Sanctum ad robur, & ad resistendum diabolo, & tentationibus ejus, in nomine Domini*. Secunda correspondens secundae materiae, sunt verba illa: *Accipe potestatem legendi Evangelium in Ecclesia, tam pro vivis, quam pro defunctis, in nomine Domini*.

161. Unde munera Diaconi sunt quinque. Primum

mun Presbytero sacrificanti proximè assistere.

Secundum Evangelium in Missam solemniter legere.

Tertium in absentia Episcopi, aut Presbyteri, aut de eorum licentia solemniter baptizare.

Quartum, de Episcopi licentia populo prædicare.

Quintum, in absentia, aut ex commissione Sacerdotis, & urgente necessitate, Eucharistiam ministrare. Communio enim ministr est solus Sacerdos, sed ex commissione ipsius, urgente aliqua causa, & semper quando instat mors alicujus, Diaconi munus est Eucharistiam ministrare, Sacerdote tamen deficiente.

162. Diaconus potest deferre pyxidem, in qua sunt particule consecratae de uno in aliud Altare, & tangere vas, in quo est Corpus Christi contentum. Liqueat ex praxi, quia in expositione, & processione Sanctissimi Diaconus Lunulam, in qua est Eucharistia à Sacerdote educit, intra spharam adaptat, Sacerdoti porrigit, & iterum reponit.

163. Conveniens est, ut à Diacono purificatoria, & similia in prima lotionem in Sacramentum mittenda laventur, qua habita, licet possint laici, & mulieres, ac præsertim sacre virginis ea melius tangere; ceterum si prima lotio fiat à laicis, certum est, non esse mortale, si non adsit contemptus, sed solum veniale.

164. Ordo Diaconatus fuit institutus à Christo, quando in Cæna Corpus, & Sanguinem suum dispensavit Discipulis; & completivè, quando post Cænam suos Apostolos dormientes excitavit, dicens: *Vigilate, & orate.*

165. Pro materia, si non tradatur liber Missalis, sed alius Evangelia continens, puta tota Sacra Scriptura, aut solum Testamentum Novum, valida est ordinatio; invalida tamen est, si tradatur liber, in quo non sunt Evangelia, v. gr. solum Testamentum Vetus.

166. Dices; in primordio Ecclesiæ erat Ordo Diaconatus, & Apostoli ordinabant Diaconos, & tamen non erat liber Evangeliorum, & Epistolarum; ergo liber Evangeliorum non est pars essentialis, & materia Diaconatus, sed solum cæremonia accidentalis. Antecedens est certum, consequentia sequitur, quia cum Sacramentum Ordinis sit institutum à Christo, etiam ejus partes esenciales fuerunt institutæ à Christo, adeoque Ecclesia non habet potestatem eas quoad substantiam mutandi.

Resp. concessio antecedenti, negando consequentiam; ad ejus probationem dico, quod Christus materiam, & formas Sacramenti Ordinis instituit, non cum omnimoda determinatione, sed eas instituit, veluti in genere, & reliquit in specie determinandas ab Ecclesia; Christus, inquam, instituit in materiam Ordinis, positionem alicujus rei sensibilis, & in formam, verba apta ad exprimendam potestatem Ordinis, qui confertur; specialem autem ejus rei, &

signi determinationem reliquit Ecclesiæ. In primordio autem Ecclesiæ materia Diaconatus fuit impositio manus super caput Ordinandi, quæ impositio in ordinatione Diaconi ortum habuit ab Apostolis; postea pro Græcis, fuit ab Ecclesiâ determinata impositio manuum, tam in ordinatione Diaconi, quam Subdiaconi, & Sacerdotis: Pro Latinis verò fuerunt determinata pecularia instrumenta, & eorum traditio, quod instrumentum in ordinatione Diaconi fuit liber Evangeliorum additus pro materia impositioni manus. Nec officit, quod Apostoli in ordinatione Diaconi uti sint sola manuum impositio, quia non determinaverunt in Ecclesiâ servandum illud signum visibile, quo ipsi uti sunt, sed id fuit relictum arbitrio Ecclesiæ, quæ proinde potuit assumere liberum Evangeliorum, utpotè magis aptè, & clarè exprimentem potestatem Diaconi; adeoque Ecclesiâ non dicitur mutasse, & variasse materiam à Christo institutam; sed determinasse in specie materiam à Christo in genere designatam. Vide tom. 1. de Sacram. in gen. de Materia, & Forma.

Presbyteratus

167. **E**ST potestas per quam ordinatus in Presbyterum potest consecrare Corpus, & Sanguinem Christi, & remittere peccata fidelibus.

168. Materia est duplex partialis. Prima est Calix cum vino, & Patena cum hostia (quæ sunt materia remota) eorumque traditio, & acceptatio materiæ proxima.

Secunda est ultima impositio manuum facta ab Episcopo supra caput Sacerdotis. Manus est materia remota; impositio proxima.

Dixi: ultima impositio; quia in ordinatione Sacerdotis præcedit alia impositio manuum facta ab Episcopo, & aliis tribus Sacerdotibus ordinationi assistentibus, sicut etiam præcedunt aliæ cæremonie, nempe, impositio vestimenti Sacerdotalium, Sacra unctio manuum, quæ sunt de solemnitate, non de substantia Ordinis.

169. Forma pariter est duplex partialis. Prima primæ materiæ correspondens, sunt illa verba: *Accipe potestatem offerendi sacrificium Deo, Missæque celebrandi, tam pro vivis, quam pro defunctis, in nomine Domini.*

Secunda secundæ materiæ correspondens, sunt verba illa: *Accipe Spiritum Sanctum, quorum remissionis peccata, remittuntur eis, & quorum retinueris, retenta sunt.*

170. Ordinatus in Presbyterum duas accipit potestates: Primam, in Corpus Christi physicum, in ordine ad conficiendum Corpus, & Sanguinem Christi; Secundam, in Corpus Christi mysticum; videlicet, erga fideles quoad absolvendum. Et utraque dicitur potestas Ordinis.

Unde munera principalia, & propria Sacerdotis sunt duo; nimirum Missas celebrare conficiendo Corpus, & Sanguinem Christi, & à peccatis absol-

ve.

vere; hoc tamen secundum munus ita se habet, ut non omnis Sacerdos possit à peccatis absolvere, sed ultra potestatem absolvendi in Ordinatione collatam, requiritur, quod habeat jurisdictionem: vel ordinariam, ut si sit factus Episcopus, aut Parochus: vel delegatam ab Ordinario supra fideles; ita ut, si quis absolvat cum sola potestate Ordinis, sine potestate jurisdictionis, invalide absolvat.

171. Imò simplex Sacerdos non potest absolvere, nedum à mortalibus, sed neque à venialibus, ex Decr. Innoc. XI. 12. Febr. 1679. ut in tom. 1. de Indulg. nisi in articulo mortis; in quo quilibet simplex Sacerdos, etiam excommunicatus, suspensus, irregularis, degradatus, imò hæreticus potest quolibet penitentes absolvere à quibuscumque peccatis, & censuris quomodolibet reservatis, quia in articulo mortis nulla est reservatio, & Ecclesiâ dat jurisdictionem, ex Trid. sess. 14. cap. 7. Tamb. tom. 2. lib. 5. cap. 12. §. 1. num. 20.

172. Probabilius tamen est, quod non possit, præsentem Sacerdote approbato; quia sicut nullus infirmus potest accipere alia Sacramenta à Sacerdote alieno, nisi in defectum proprii, ita nec Sacramentum Penitentiae. Hinc antiqui Canones exprimebant, hanc concessionem fieri in defectum Sacerdotis approbati. Cap. Aurelius, cap. Presbyteri, & cap. ult. q. 6. & Trid. licet non exprimat, satis innuit in his verbis: *Ne ipsa occasione aliquis peccet*: quod periculum non est, stante Sacerdote approbato. Similiter non potest hæreticus, præsentem Catholico, nec excommunicatus præsentem non excommunicato.

Simplex autem Sacerdos non debet esse in hac re scrupulosus: unde in dubio, an opportunè adveniat Sacerdos approbatus, debet absolvere, ne periculo infirmum exponat.

173. Alia sunt munera Sacerdotis, videlicet, baptizare, benedictiones facere aquæ, & similia, prædicare, &c.

174. Ordo Presbyteratus fuit institutus à Christo, quando post Cænam, panem, & vinum convertit in suum Corpus, & Sanguinem, dicens Apostolis: *Accipite, & comedite, hoc est Corpus meum; & quando post Resurrectionem dixit: Quorum remissionis peccata, remittuntur eis, &c.*

Dubia resolvuntur.

175. **V**alida est Ordinatio 1. Si ordinandus tangat calicem, & patenam, ubi est hostia, non verò immediatè ipsam hostiam; satis namque dicitur tangere, & acceptare hostiam, dum tangit, & acceptat vas, in quo est hostia; hic non tangitur vinum, sed calix, in quo est vinum.

2. Si tradatur hostia immediatè in manu Sacerdotis, vel si tradatur hostia, & vinum simul immixta in calice; quia de essentia Ordinis Sacerdotii est illarum substantiarum traditio, & solum per congruentiam, & ex præcepto traduntur in calice, & patena, num. 133.

177. 3. Valida est Ordinatio, si tangatur calix, in quo est vinum, cui sit superimposita patena cum hostia, absque eo quod immediatè tangatur ipsa patena, quia calix, & patena ei superimposita videntur facere unum, non minus ac vinum cum calice, ex præcepto tamen, tam calix, quam patena sunt tangenda.

178. 4. Valida est Ordinatio, si tradatur vinum sine aqua, quia aqua solum ex præcepto requiritur.

179. Item si aqua sit in tanta quantitate vino immixta, ut remaneat denominatio vini, valida est Ordinatio; secus, si sit tanta, ut non remaneat denominatio vini; in qua re attendenda est, non tantum quantitas aquæ, sed etiam qualitas, & generositas vini.

180. Demum invalida est Ordinatio, si tradatur solus calix cum vino, vel sola patena cum hostia, sed tradi debet utraque species.

181. Sacerdos, ante ultimam manuum impositionem, per quam accipitur potestas absolvendi, sed post calicis, & patenæ traditionem, ejusque formam prolatam, si consecraret, validè consecraret Corpus, & Sanguinem Christi; quia per hujusmodi traditionem jam est verè Sacerdos, & completè est ei communicata potestas conficiendi Corpus, & Sanguinem Christi; & de facto in Missa Ordinationis, quam cum Episcopo concelebrat, ante dictam manuum impositionem validè consecrat, sive solus, sive actione communi cum aliis, juxta opinionem varietatem.

182. Hæ autem duæ potestates conficiendi scilicet Corpus, ac Sanguinem Christi, & absolvendi à peccatis, sunt destinatæ, ut prima non dependeat à secunda, licet secunda necessariò ad sui valorem supponat primam.

Hinc licet quis per secundam materiam, & formam, nempe per manuum impositionem, & verba, potestatem in Corpus Christi mysticum non recipiat, si non supponeretur prius adhibita prima materia, & forma, & recepta prima potestas in Corpus Christi physicum, valide quis primam potestatem recipiet in Corpus Christi physicum, per primam materiam, & formam, etiam postea non adhiberetur secunda materia, & forma, nec recipietur secunda potestas in Corpus Christi mysticum.

Ratio est; quia per primam materiam, & formam completè confertur Ordinatio prima potestas in Corpus Christi physicum; unde ante manuum impositionem est verè Sacerdos, & validè in ipsa Ordinatione consecrat. Tunc autem pro potestate Ordinis in Corpus Christi mysticum esset in alia Ordinatione tantum supplenda secunda materia, & forma.

Non sic in aliis Ordinibus, in aliis namque una materia, & forma dependet ab alia, ut non possit Ordo validè sine altera materia, & forma consistere.

Yyy

Et

183. Et propterea in Presbyteratu per primam materiam, & formam character imprimitur: Per secundum verò, vel novus character imprimitur, vel prior extenditur, & ampliatur, ut in num. 4. quia duæ potestates Ordinis distinctæ, & completæ, recipiuntur. Vide num. 10.

184. In casibus autem, in quibus esset reiteranda Ordinatio sub conditione, posset reiteratio fieri quolibet anni tempore à quocumque Episcopo in Oratorio privato, & absque æteris ceremoniis, suppleto tantum id, in quo est dubium.

185. Sacerdotio insignitus debet sub mortali communicare, quia participare debet de suo sacrificio; huiusmodi autem præceptum se communicandi non est pro initiatis illis Ordinibus, five minoribus, five maioribus, sed solum consilium; hinc minores conferri solent post prandium.

186. De Ordine agunt Scotus in 4. d. 24. q. unic. §. De tertio art. Magistrus disp. 19. q. 1. 2. Leander de Sacram. tract. 6. Tamb. tom. 2. p. 72. Joana la Cruz pag. 448. Fagnanus lib. 1. & 3. Gobat tom. 1. tract. 8. Ant. à Spir. S. de Sacram. tract. 9. Mendo, & Alloza. Vide tom. 1. de Sacram. verb. Minister.

CAPUT II. DE SACROSANCTO SACRIF. MISSÆ.

Quid sit Missa, & Eucharistia.

MISSA

187. **E**ST sacrificium incrementum consistens in consecratione panis, & vini, ac consumptione: dicitur incrementum, quia in eo non effunditur sanguis, sicut in ara Crucis, sed significatur sacrificium crucis.

188. Sacrificium Missæ tres actiones principaliter importat: Consecrationem, Oblationem, & Consumptionem, licet essentialiter in consecratione, & consumptione consistat. Nomine oblationis venit oblatio, quæ fit post consecrationem, quæ est oblatio sacrificii: minime, quæ fit ante, quæque dicitur oblatio materia.

Et incipit ab illis verbis: Unde, & memores usque ad: Supplices inclusive.

189. Ejus Minister est solus Sacerdos. Offerens per se primò est Sacerdos in persona Christi, reliqui autem fideles per Sacerdotem.

Eucharistia

190. Est Sacramentum Corporis, & Sanguinis Christi sub speciebus panis, & vini ad spirituale anime resurrectionem à Christo institutum.

191. Licet quilibet species, in quolibet pars speciei sit integrum Sacramentum, ita ut Sacramentum Eucharistiæ sub speciebus panis, & vini physicè, & materialiter specie differat; moraliter tamen, & in ratione Sacramenti est unum specie infima Sacramentum, utpote ordinatum ad unum specie infima finem.

192. Consecratio sub utraque specie est de Jure Divino, ita ut est valide, illicitè tamen alteram tantum speciem quis consecraret, etiam in gravi necessitate: v. gr. dandi moribundo Viaticum.

193. Partes essentielles Eucharistiæ sunt materia, & forma; intentio verò solum est conditio sine qua non.

Materia

194. **E**ucharistia duplex est, remota, & proxima: remota est substantia panis, & vini, quæ transit; proxima verò sunt species panis, & vini, quæ permanent.

De materia autem tantum remota sermo instituitur.

195. Materia igitur pro valida consecratione debet esse moraliter, & sensibiliter præsens; non est autem necesse, ut percipiatur in se, sed sufficit, si percipiatur in suo continente, nempe panis in pyxide, etiam clausa: vinum in calice, etiam cooperto, & panis in canistro; unde non est opus, ut materia tangatur, aut videatur; idque verum, quoties cooperimentum se habet per modum proximi continens; scilicet, si talis habitudo ad materiam non haberetur. Unde invalida est consecratio, si materia sit in tabernaculo clausa, aut paries interponatur; tunc namque moraliter tollitur præsentia sufficiens ad verificanda pronomina demonstrativa hoc, hic. Idem est dicendum, si materia sit ad prospectum, sed valde distans, ut si distat centum passibus; validè autem consecratur, si sit propinqua, quod ex morali prudentium judicio pendet. Henriquez putat, sufficere, si sit propinqua per viginti, aut triginta passus, de quo alii dubitant.

Panis

196. **I**gitur pro valida consecratione Corporis, est solus Panis usualis triticeus, Panis scilicet ex farina triticea, & aqua naturali mixtus, & igne coctus. Hinc non est apta materia Panis ex hordeo, leguminibus, &c. vel aqua artificiali, v. gr. aqua rosacea, butyro, aut alio liquore confectus, aut tandem Panis non coctus: vel coctus non per modum panis, sed frixus, vel elixus; quia huiusmodi Panis non dicitur simpliciter Panis, sed cum addito, hordeaceus, crudus, &c. nomine namque Panis simpliciter secundum communem existimationem venit panis ex farina triticea, & aqua naturali mixtus, & igne coctus. Non sufficit confectus ex aqua maris; quia non est usualis.

197. Hostia, cui est admixtum hordeum, est valida materia consecrationis, si non sit tantum, ut sit mutata substantia Panis triticeus, sed triticum prædominetur.

198. Elio ad valorem Sacramenti sufficiat, si huiusmodi Panis triticeus sit azymus, vel fermentatus; ex præcepto autem, & sub mortali in suis Ecclesiis, Latini in azymo, & Græci in fermentato tenentur conficere: nec excusat necessitas v. gr. dandi Viaticum. Vide tom. 1. de Sacram. de Materia, & Forma.

Vinum

Vinum

199. **P**RO valida consecratione Sanguinis, debet esse solius vitis. Hinc est ineptus omnis alius liquor, agrestis aut acetum: in multa autem valida est consecratio, sed illicita, quia est vinum impurum habens admixtas fæces non consecrabiles. Non valet, si sit congelatum.

200. Vino consecrando est parum aquæ miscendum, non ex necessitate Sacramenti, sed præcepti, & sub mortali; quæ aqua non debet tertiam vini partem excedere, alioquin redderet materiam dubiam, & proinde non consecrabilem.

Forma

201. **C**onsecrationis panis sunt hæc verba: Hoc est enim Corpus meum; ubi omnia sunt essentialia, præter particulam enim quæ est solum de præcepto; unde ejus omisio est mortalis.

Verba consecrationis vini sunt: Hic est enim Calix Sanguinis mei, novi, & æterni Testamenti, mysterium fidei, qui pro vobis, & pro multis effundetur in remissionem peccatorum; ubi omnia essentialia sunt quoad valorem. D. Thom. 3. p. q. 78. art. 3.

202. Qui mutaret verba essentialia, ita ut variaretur significatio, non conficeret Sacramentum; si verò ita mutaret, ut significatio non variaretur, ut si diceret: Hic est Sanguis meus, conficeret, sed peccaret mortaliter.

203. Dubia sunt hæc formæ. 1. Hic est Corpus meum. 2. Ecce Corpus meum. 3. Hæc est caro mea. 4. Meum est hoc Corpus. 5. Hoc corpus est meum. Quia non significant conversionem panis in Corpus Christi.

204. Verba proferri debent significativè, & formaliter in persona Christi, five assertivè, five recitativè, & historicè, juxta opiniones diversas.

205. In rubricis habetur, quòd si non recorderetur celebrans, se dixisse ea, quæ in consecratione communiter dicuntur, non inde turbetur; si verò ei constaret, quod omiserit aliquid eorum, quæ sunt de necessitate Sacramenti, videlicet Formam, seu partem formæ consecrationis, Formam resumatur, & cætera per ordinem proseguatur.

Si autem valde probabiliter dubitet, se aliquid essentialis omisisse, Formam saltem sub tacita conditione repetat; si tamen non est de necessitate Sacramenti, non resumatur, sed procedat ulterius. Ita ibi.

Intentio

206. **Q**uia est voluntas aliquid agendi, cujus gratia categoriam, est quadruplex: actualis, virtualis, habitualis, & interpretativa.

207. Actualis est; quæ quis actu intendit aliquid facere; estque duplex, directa scilicet, & reflexa. Directa est, quæ quis advertens quod facit, volens illud agere, sed non advertit per alium actum reflexum, se talem volitionem habere. Reflexa est, quæ quis advertens, & volens quod agat, per aliam cognitionem reflectit, se advertere, & velle quod agat.

208. Virtualis est, intentio actualis præterita, non retractata, virtualiter permanens in aliquo mo, quod remaneat in homine, & influit in opus: v. gr. heri proposui ire Neapolim; hodie autem nihil cogitans inquiri media, & navim ascendendo; in quo cala, dico habere intentionem virtualem, in quantum intentio actualis præterita in me reliquit quid unum per quod moveor ad media applicanda, quæ ad finem heri propositum, & nunc non cogitatum conducent; & in proposito, si mane in cella habeo intentionem actualem celebrandi, & conficiendi Corpus, & Sanguinem Christi, hinc nihil amplius de celebratione cogitans accedo ad Sacramentum, & postquam ibi plures Sacerdotes celebraturus expectavi, adhuc nihil cogitans celebro; dicor celebrare cum intentione virtuali, quatenus actio, & expectatio media est in virtute intentionis actualis præteritæ, ex vi cujus tandem virtualiter moveor ad celebrandum.

209. Habitualis est habitus, & usus ex præteritis intentionibus generis, ut si quis ad celebrandum accederet, nulla intentione præmissa, sed per simplicem usum.

210. Interpretativa, quæ etiam indirecta dicitur, est, quæ quis vult aliquid non in se, sed tantum in causa; ut si quis sciens, se in ebrietate esse solitum occidere homines, velit ebrietatem; tunc homicidium sequens dicitur interpretativè, ac indirectè volitum, & intentum.

211. Ad validè, & licet consecrandum sufficit intentio actualis, aut virtualis: non sufficit autem habitualis, aut interpretativa, quia consecratio fieri debet modo rationali, & humano, minime modo brutali; actio autem per intentionem habitualem, aut interpretativam facta non est in se libera, sed sic potest fieri ab amente, vel ebrio.

Intentio actualis est melior, sed non necessaria. 212. Pro intentione virtuali est attendendum, ut intentio actualis præterita non sit retractata, aut moraliter interrupta; non esset moraliter interrupta, si habita priori intentione celebrandi, ad Sacramentum pergens ab illa intentione distractus, & ob supervenientem causam per breve spatium iter divertas; tunc enim præterita interruptio physica non censetur interruptio moralis; scilicet, si e Conventu exires ad litigium persequendum, &c. tunc utique rediens non diceretur celebrare ex vi intentionis præteritæ virtualiter permanentis, sed forte solum ex vi intentionis actualis dir. &c. & exercitæ, quam homines communiter in operationibus liberis solent habere.

213. Unde ad tollendos scrupulos est attendenda distinctio intentionis actualis directæ, & reflexæ: multi namque scrupulos sæpe existimant; intentionem actualem non habuisse, quia non habuerunt actualem reflexam, cum revera actualem directam habuerint, quam quidem (ut dixi) communiter in nostris operationibus liberis habemus: dum enim sibi berè lego, habeo intentionem, & voluntatem legendi.